

Vinko Möderndorfer

Fant, dekle in sivolasi gospod

Gledališka pesnitev

V pesnitvi nastopijo:

DEKLE

FANT

SIVOLASI GOSPOD

V pesnitvi se pojavljajo, vendar nikoli ne nastopijo:

JAN

MONIKA

OTHELLO

DESDEMONA

JERMAN

LOJZKA

SHAKESPEARE

MOLIÈRE

CANKAR

Prostor je prazen.

Kar nekaj časa.

Kot da je že konec.

Prvič

Fant in Dekle prideta.

Sedeta za mizo.

Drug drugemu nasproti.

FANT: Hvala, ker si prišla.

DEKLE: Ne zahvaljuj se.

FANT: Ne, saj se ne.

DEKLE: Nerodno mi bo.

FANT: Mislil sem, da je tale restavracija dovolj v redu ...

DEKLE: Zame?

FANT: Imajo školjke.

DEKLE: Super.

FANT: Pa še druge specialitete. Takoj ko si rekla *ja*, sem rezerviral. Sicer ne bi dobila mize.

DEKLE: Mislila sem, da bova šla na pico.

FANT: Bi rajši pico?

DEKLE: Ne. Je v redu.

FANT: Jaz imam rad pico.

DEKLE: Rada imam morske sadeže.

FANT: Vse vrste pic obožujem. Preveč mastnih nimam rad. Tiste s siri in s salamami, fuj! Ravno prav mastne se mi zdijo dobre. Artičoke. Z olivo na sredi.

DEKLE: To je okej.

FANT: Bova pila?

DEKLE: Lahko.

Fant se ozira okoli.

FANT: Upam, da bojo kmalu postregli. Gužvo imajo.

DEKLE: Se ne mudi.

FANT: To je dober znak.

DEKLE: Da se mi ne mudi?

FANT: Da imajo gužvo. To pomeni, da so dobri. Restavracije, kjer nimajo gužve, so zanič.

DEKLE: Razumem.

FANT: Pa tudi, da se ti ne mudi ...

DEKLE: Ja?

FANT: Je dober znak.

DEKLE: Za kaj?

FANT: No ... Kje je natakar? Zdaj bi pa že lahko ...

V ozadju se pojavi Sivolasi gospod.

Počasi gre proti mizi.

FANT: Bova pogledala jedilni list?

DEKLE: Nisem preveč lačna.

FANT: Imajo odlične predjedi. Avokado z rakci.

DEKLE: Si reden gost?

FANT: Nekajkrat sem bil. Z mamo.

DEKLE: Ja.

FANT: Mama me je peljala sem.

DEKLE: In kaj je naročila?

FANT: Avokado.

DEKLE: Potem bom jaz nekaj drugega.

FANT: Polži so odlični.

DEKLE: Gnusijo se mi.

Sivolasi gospod stoji za Fantovim hrbtom.

FANT: Potem pa mogoče hobotnica. Mamica jo je pohvalila.

Sivolasi gospod spregovori. Tiho.

SIVOLASI GOSPOD: Nikoli je ne boste osvojili, če boste kar naprej govorili o mamici.

FANT: Izberi, kar hočeš.

DEKLE: Ne bom predjedi.

SIVOLASI GOSPOD: Ste že zafurali.

DEKLE: Nisem lačna.

FANT: Potem pa lahko greva takoj na glavno jed.

DEKLE: V resnici sploh nisem lačna.

FANT: Sladico?

DEKLE: Kaj vem.

FANT: Sladkala se bova na koncu.

DEKLE: Ne. Slabo se počutim.

FANT: A greva k meni?

DEKLE: Kam?

FANT: Na čaj.

DEKLE: K tebi domov?

FANT: Če nočeš školjk, lahko tudi pico. Rad imam pico. Če je ravno prav mastna.

SIVOLASI GOSPOD: Zdaj bo vstala od mize.

Dekle vstane od mize.

FANT: Kaj pa sladoled? Pod mojim blokom imajo odličnega. Lahko greva na sprehod. In liževa ...

DEKLE: Liževa kaj?

FANT: Sladoled.

DEKLE: In potem greva še na ravno prav mastno pico?

FANT: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Dobro reagirate, kolegica.

DEKLE: Veš kaj ... Ne zanimaš me več.

SIVOLASI GOSPOD: Bravo!

Fant vstane.

FANT: Oprosti. Nisem mislil tako ...

SIVOLASI GOSPOD: Če se boste opravičevali, bo še slabše.

FANT: Ušlo mi je.

SIVOLASI GOSPOD: Še slabše. Punce ne marajo posrancev.

DEKLE: Grem.

Dekle se obrne. Fant jo zgrabi za zapestje.

DEKLE: Počakaj!

SIVOLASI GOSPOD: S silo ne dosežemo ničesar.

DEKLE: Spusti me.

Fant jo še vedno drži za zapestje.

FANT: Rad bi še eno priložnost. Prosim!

DEKLE: Ne.

FANT: Sedi.

DEKLE: Av.

FANT: Greva od začetka.

DEKLE: Boli.

SIVOLASI GOSPOD: Dobili boste klofuto.

DEKLE: Spusti me.

FANT: Sploh ne maram školjk.

SIVOLASI GOSPOD: Zdaj je pravi trenutek za ...

Dekle Fantu primaže zaušnico.

Fant spusti njeno roko.

SIVOLASI GOSPOD: Dobro.

Fant se sesede.

Dekle odide.

SIVOLASI GOSPOD: Bravo!

Sivolasi gospod sede za mizo nasproti Fanta. Sklene roke.

SIVOLASI GOSPOD: Se zavedate, da je bil *prvi zmenek dekleta in fanta v restavraciji* čista katastrofa?

Fant prikima.

SIVOLASI GOSPOD: Ona je bila dobra! Se strinjate?

Fant prikima.

SIVOLASI GOSPOD: Vse tisto namigovanje ... To jih odbija. Saj imajo rade tudi to, ne rečem, ampak ne takoj. Namigovanje na mastne pice, z olivo na sredi, in na lizanje ... Vulgarno. Seveda ni z vulgarnostjo nič narobe. Ampak vse ob svojem času. Zajebali ste. Se strinjate?

Fant prikima.

SIVOLASI GOSPOD: Uporabil sem besedo *zajebal*. Ampak sem jo uporabil v pravem trenutku ... Ker ste *res* zajebali. Na celi črti.

Fant prikim.

SIVOLASI GOSPOD: Njej je bilo lažje. Se strinjate, kolega?

Fant prikim.

SIVOLASI GOSPOD: Vi ste jo vodili, kolegica je samo reagirala. In v tem je bila odlična. Prepričljiva. Vi ste imeli težje delo. Vendar vas to ne opravičuje. Niste izpolnili naloge. Po takšnem *prvem zmenku* je ne bi nikoli spravili k sebi domov in potem celo v posteljo. Kar je bil namen. Šarm, galantno osvajanje, pridobivanje zaupanja in ... nazadnje: postelja. Če pridobimo zaupanje duše, telo *sámo* pade v naše naročje, predano in brez pomislekov. Se strinjate?

Fant prikim.

SIVOLASI GOSPOD: Če bi ocenjeval, bi vam dal sedem. Njej pa deset. Se strinjate?

Fant prikim.

SIVOLASI GOSPOD: Začnimo znova.

Fant prikim.

SIVOLASI GOSPOD: Še nekaj. Na zmenkih se ne omenja mame. Razen če si gej. Ste gej?

Fant prikim.

SIVOLASI GOSPOD: Potem pa ne razumem, zakaj je vse skupaj tako grdo propadlo.

Dekle se vrne.

Fant vstane.

Tudi Sivolasi gospod vstane.

SIVOLASI GOSPOD: Torej: simpatija obstaja. Sicer ne bi privolila v večerjo.

Fant Dekletu odmakne stol.

FANT: Izvoli.

Dekle sede.

DEKLE: Hvala.

FANT: Hvala *tebi*. Ker si prišla.

SIVOLASI GOSPOD: Preveč polizano. Saj niste stari petdeset. Dvajset jih imate, kolega. Je tako?

Fant prikima.

SIVOLASI GOSPOD: Ne kimajte. Z njo se ukvarjajte!

Fant in Dekle se gledata.

Tišina.

Tišina.

SIVOLASI GOSPOD: Ušla vam bo, če ne boste hitro kaj rekli.

FANT: Hvala, ker si prišla. Mislim, fino, da si prišla.

DEKLE: Z veseljem sem.

FANT: Bova jedla?

DEKLE: Ja.

FANT: Kaj bova jedla? Imajo italijansko hrano ... Ne, kitajsko.

SIVOLASI GOSPOD: Kaj imajo? Italijansko ali kitajsko? Odločite se.

FANT: Domačo. Domača kuhinja je.

DEKLE: Domačo imam rada.

Fant in Dekle se gledata.

Fant in Dekle se gledata.

SIVOLASI GOSPOD: Kolegica, pomagajte mu! Če fant ne zna, mu pomagaj. No, vprašajte ga kaj!

DEKLE: Imaš punco?

SIVOLASI GOSPOD: Dobro vprašanje.

FANT: Ja. Ne. Mislim. Pa ti?

SIVOLASI GOSPOD: Ja ali ne? Če jo imate, potem Dekle ne ve, kaj sploh počne tukaj. Zasedeni ste. Imate punco, njo pa ste povabili na zmenek! Saj ni *dekle za eno noč*! A si mogoče mislite, da je kolegica *dekle za eno noč*?

FANT: Ne.

SIVOLASI GOSPOD: Ne odgovarjajte meni. Njej odgovorite! Ušla vam bo.

DEKLE: Nimam fanta.

FANT: Kako ...? Mislim, fino, da ga nimaš.

DEKLE: Sem ga imela, pa sva se razšla.

FANT: Zakaj?

SIVOLASI GOSPOD: Kaj vas briga.

DEKLE: Zakaj te pa to zanima?

SIVOLASI GOSPOD: Ni rekla *Kaj te briga*, prijazna je bila. Dala vam je še eno priložnost.

FANT: Bova naročila? Tu imajo dobre pice. Nimam rad, če so preveč mastne.

SIVOLASI GOSPOD: Stop! Stop!! Dovolj!

Fant in Dekle vstaneta.

SIVOLASI GOSPOD: Zmenek v restavraciji vama ne gre. Preskočimo!

Sivolasi gospod odrine mizo v temino prostora.

SIVOLASI GOSPOD: Pred njenim domom ste. Spremili ste jo. Noč je. Lokali v bližini so že zaprti. Stojita na ulici.

Prostor prazen.

Fant in Dekle stojita na sredi.

SIVOLASI GOSPOD: Sama je doma. Povedala vam je. Stojita pred blokom. Radi bi šli k njej. Všeč ste ji. Čeprav ne razumem, zakaj. Ampak pustimo to. Gremo. Akcija!

Fant in Dekle se gledata.

Fant in Dekle se gledata.

FANT: Na stranišče bi moral.

SIVOLASI GOSPOD: Kaaaaaj?!

FANT: Lahko grem k tebi na stranišče?

DEKLE: No, ja ... Prav. Kar za mano.

SIVOLASI GOSPOD: Stop! Stop! Stop!!

Fant in Dekle gledata Sivolasega gospoda.

Sivolasi gospod gleda Fanta in Dekle.

SIVOLASI GOSPOD: Mislite, kolega, da vas bo spustila k sebi in potem še v posteljo samo zato, ker bi radi šli k njej na veliko potrebo?

FANT: Mislil sem na malo.

SIVOLASI GOSPOD: Scanje in sranje ne vzbujata. Morali bi jo šarmirat. Ji zlest pod kožo. V resnici bi vas morala sama povabit k sebi. In vi, kolegica, kar takoj ste mu odprli vrata v svoj dom, in to samo zato, ker je izjavil, da ga tišči na veliko potrebo!

FANT: Na malo.

SIVOLASI GOSPOD: A ni to, kolegica, malce preveč enostavno? No, kako pa bi bilo v realnem življenju? Fant v restavraciji prav nerodno namiguje na pico, lizanje in podobne traparije, in to na prvem zmenku, ne pozabimo tega, potem vas pospremi do doma in reče, da bi rad šel k vam kakat. In vi ga, lepo prosim, takoj povabite k sebi. Kako ste že rekli? *No, ja ... Prav. Kar za mano.*

DEKLE: V pravem življenju ga ne bi povabila k sebi. Niti slučajno.

FANT: Ampak ...

SIVOLASI GOSPOD: Zakaj ste ga pa zdaj? V realnem življenju ga ne bi, zdaj ste ga pa?

DEKLE: Moj fant je.

FANT: Ja, njen fant sem. Mislim ... V *resnici* sem njen fant. Par sva.

DEKLE: Pa sem pozabila ... Tako me je gledal, kot kadar ...

Dekle obmolči.

Vsi trije nekaj časa molčijo.

Gledajo se.

SIVOLASI GOSPOD: Me vidva malo zafrkavata, kaj?! Čisto malo?

DEKLE: Ne.

SIVOLASI GOSPOD: Poskušam vama pomagat! Vaju prepričat, da je do-mišljija brez meja. Da je vživljanje v neresnico bistvo umetnosti. Zakaj sta sploh prišla sem? No?!

FANT: Ker je lepo.

SIVOLASI GOSPOD: Kaj je lepo?

FANT: Nastopat.

SIVOLASI GOSPOD: Narobe.

DEKLE: Ljudem pripovedovat ...

SIVOLASI GOSPOD: Narobe!

DEKLE: Resnico.

SIVOLASI GOSPOD: Še in še narobe!!

Fant in Dekle gledata Sivolasega gospoda.

SIVOLASI GOSPOD: Lagat.

Fant in Dekle gledata Sivolasega gospoda.

SIVOLASI GOSPOD: Lepo je lagat.

Fant in Dekle gledata Sivolasega gospoda.

SIVOLASI GOSPOD: Za ta poklic, ki ni poklic, ampak poslanstvo, način življenja, sta se odločila zato, ker bi rada dobro lagala. Najboljše. Najbolj prepričljivo. Rada bi tako dobro lagala, da bi vsi verjeli, da sta Romeo in Julija, nora lady Macbeth, do norosti ljubosumni Othello, cagavi Hamlet in utrgana Nora. Rada bi, da bi ljudje verjeli, da sta res Ofelija, Hamlet, Jago, Desdemona, Maša, Tuzenbah, Irina ... Od slovenskih dramskih likov pa tako ni noben zanimiv, razen Jermana,

pa še ta je ubožček, da bog pomagaj. Ja, draga moja, za laž gre. Za prepričljivo laž. Za iskrenost, ki ji verjamemo, v resnici pa je laž. Za vživljanje v neresnico gre!

Molčijo.

Gledajo se.

SIVOLASI GOSPOD: In od kod črpamo laž?

Molčijo.

Gledajo se.

SIVOLASI GOSPOD: No?!

DEKLE: Iz domišljije.

SIVOLASI GOSPOD: Iz življenja.

FANT: Ja! Iz življenja!

SIVOLASI GOSPOD: Samo iz življenja?

FANT: Ja!

SIVOLASI GOSPOD: Kaj pa, če v življenju nimamo tistih izkušenj, ki bi jih radi naredili za prepričljive?

Molčijo.

Gledajo se.

SIVOLASI GOSPOD: Razumeta?

Fant in Dekle odkimata.

SIVOLASI GOSPOD: Kako dolgo sta že fant in dekle? Mislim par.

DEKLE: Dve leti.

FANT: Ja, dve leti.

SIVOLASI GOSPOD: Se pravi, da sta imela devetnajst let.

FANT: Že v gimnaziji sva bila par. V zadnjem letniku. Ampak ne zares.

SIVOLASI GOSPOD: Kako pa je *zares*?

DEKLE: Zdaj živiva skupaj. Malo več kot eno leto.

SIVOLASI GOSPOD: Koliko več?

DEKLE: Eno leto in en mesec. In še malo. Tri dni.

SIVOLASI GOSPOD: Zelo natančno veste, koliko časa živita skupaj.

DEKLE: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Zanimivo.

FANT: Zato mi ni šlo tisto pred blokom. Jaz bi šel kar gor, saj stanujeva skupaj. Nisem se mogel vživet, da bi moral prosit, če lahko grem domov.

Fant se neumno zasmeji.

SIVOLASI GOSPOD: Splav?

Fant in Dekle gledata Sivolasega gospoda.

SIVOLASI GOSPOD: Kaj me tako debelo gledata?! Sprašujem, če sta že imela splav? Kolegica, sprašujem, če ste bili noseči in če ste šli delat abortus. To se dogaja. Še ne dolgo nazaj so rekli, da je abortus najbolj zanesljiva oblika kontracepcije.

DEKLE: Ne.

FANT: Zaščiten sva. Mislim ona.

SIVOLASI GOSPOD: Poskusimo drugače ... Doma ste. Živita skupaj. V tistem vajinem bloku. Čakate jo, da se bo vrnila. Hodite gor in dol

po sobi. Šla je v bolnico. Posebna situacija. To ni isto, kot če bi šla v trgovino ali na trg ali na težek izpit. Gre za nekaj zelo intimnega, usodnega, nekdo bo s sesalko segel vanjo, neki tujec, zdravnik, in izsesal vaše seme iz nje, kot da je pokvarjena sluz. Šla je delat splav in zdaj jo čakate, da se vrne. V današnjih časih se vrnejo isti dan. Nekaj ur odležijo in grejo domov. V mojih časih so ženske po splavu ležale v bolnici tri dni.

Fant začne nervozno hoditi gor in dol po prostoru.

Dekle stoji zraven. Gleda ga.

SIVOLASI GOSPOD: Rekli smo, da nje ni. Da je šla v bolnico že zjutraj.

DEKLE: Aja!

Dekle odide iz prostora.

Fant nervozno hodi gor in dol po prostoru.

SIVOLASI GOSPOD: Hodite gor in dol ... Mislite, da je to v redu?

FANT: Ne vem. Tako ste rekli.

SIVOLASI GOSPOD: Mislite s svojo glavo! Tako *gor in dol* hodijo tisti na hodniku pred porodnimi sobami. No, nekateri. Nekateri pa so tako pijani, da komaj stojijo. Se pravi, šla je splavit vajinega otroka. Je tako?

FANT: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Razmišljajte!

FANT: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Na glas razmišljajte! Rad bi slišal tok vaših misli!

FANT: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: No!

FANT: Ne morem tako hitro.

SIVOLASI GOSPOD: Misli so najhitrejše prevozno sredstvo na svetu. Pravzaprav v vesolju. Samo pomisliš in si že *kjer koli*. Samo pomisliš in skozi glavo stečejo vse mogoče variante in odločitve v vseh kombinacijah. Naučite se misliti hitro! No!

FANT: Kaj?

SIVOLASI GOSPOD: Od tega, kako jo čakate, je odvisno, kakšen odnos imata. Jo imate radi? Ste se jo že naveličali? Biti več kot leto dni skupaj je v vaših letih veliko. Vam je prav, da je šla delat splav? Ste tega veseli?

FANT: Ne.

SIVOLASI GOSPOD: Kako veste, saj tega še niste doživeli.

FANT: Predstavljam si.

SIVOLASI GOSPOD: Če bi šla zdajle *zares* delat splav, bi vam bilo ... *kako*?

FANT: Hudo bi mi bilo.

SIVOLASI GOSPOD: Zakaj?

FANT: Rad jo imam.

SIVOLASI GOSPOD: Bi imeli otroka z njo?

FANT: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Pri dvajsetih? Po letu dni, mesecu in treh dneh skupnega življenja? Otrok? Nič več žuranja, poležavanja, neobveznih sprehodov, obiskov ... Zdaj smrad po plenica, po prismojenem mleku, po kašicah in drugih prehrabnih dodatkih ... Dojenčki se ponoči neusmiljeno derejo, moraš vstajati, kuhat kamilice, črviči jih, z njimi v naročju se vsako noč sprehodiš do Dunaja in nazaj, zjutraj pa predavanja, ure baleta, sabljanja, neumna in suhoparna teorija

gledališča, vidva pa neprespana. Eden od vaju bi se moral za kakšno leto odpovedati študiju. Predvidevam, da to ne bi bili vi.

FANT: Bi.

SIVOLASI GOSPOD: Ker jo ljubite.

FANT: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: V kako velikem stanovanju?

FANT: Garsonjera.

SIVOLASI GOSPOD: Fant, Dekle in dojenček. V garsonjeri.

FANT: Bilo bi lepo.

SIVOLASI GOSPOD: Dvajset let.

FANT: Kaj?

SIVOLASI GOSPOD: Dvajset let sta stara. Otroka bi lahko imela tudi čez dve leti, čez štiri, ko bi končala študij, ko bi imela svoje dohodke. Ko bi vama kariera stekla. Ali ne bi bilo takrat lepše? Še bolj lepo?

FANT: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Zakaj potem *ne splav*?

FANT: Ne vem.

SIVOLASI GOSPOD: Ste zagrizen katolik?

FANT: Ne.

SIVOLASI GOSPOD: Jasno, da niste. Sicer ne bi imeli kaj iskati v umetnosti. Zakaj pa potem?

FANT: Rad jo imam. Vse življenje bi rad bil z njo.

SIVOLASI GOSPOD: Ste prepričani?

FANT: Ja.

Sivolasi gospod gleda Fanta.

Molčita.

Gledata se.

SIVOLASI GOSPOD: Kaj pa, če bi radi otroka zato, ker se bojite, da jo boste izgubili. Če bi imela otroka, bi jo nekako privezali nase.

FANT: Ne.

SIVOLASI GOSPOD: Lahko pa si to predstavljate, kaj? Da obstaja v načinu razmišljanja tudi ta možnost. In še veliko bolj dramatična je, kot *ljubim jo, rad jo imam, hočem otroka z njo, vse življenje bi rad bil z njo* ... To so v resnici katoliški stereotipi. Pa tudi televizijski. Pri tem mislim na najbolj cenene televizijske produkcije, ki pa so danes žal v večini. Dobra drama je skrita v nenavadnih odločitvah, v nenavadnem razmišljanju, izven preizkušenih stereotipov. Poskušajte razmišljati bolj dramsko: Naveličala se vas je. Čutite to. Ohladila se je. Vprašanje časa je, kdaj vam bo to povedala. Nekdo, ki točno ve, kako dolgo že živi z nekom, *leto, mesec in tri dni*, že ne more biti preveč srečen v tej zvezi. Poleg tega je mlada. Lepa. Zanimajo jo tudi drugi fantje. Niste preveč šarmantni. Nerodni ste. In zdaj je zanosila. Po nesreči. Si lahko to predstavljate?

FANT: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: No! Dajte! Rad bi slišal vaše razmišljanje. Osnovno situacijo ste slišali. Nadaljujete od tukaj.

Fant molči.

Razmišlja.

Razmišlja.

SIVOLASI GOSPOD: Ne mislim tu sedet do novega leta. Prosim!

FANT: Se pravi, da je šla v bolnico, čeprav tega nisem hotel.

SIVOLASI GOSPOD: Bravo.

FANT: Zdaj jo čakam. Jezen sem.

SIVOLASI GOSPOD: Bi lahko bilo tako, ja.

FANT: Hodim gor in dol.

SIVOLASI GOSPOD: Ste prepričani?

FANT: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Zakaj je niste spremili do bolnice? Če bi bilo vse v redu, mislim, obojestranski dogovor, bi šli z njo.

FANT: Skregala sva se.

SIVOLASI GOSPOD: Ja.

FANT: Rekla je, da gre sama.

SIVOLASI GOSPOD: Je to res ona rekla?

FANT: Ne, jaz sem rekel: Če nočeš obdržati otroka, pa pojdi sama! Ne bom sodeloval pri umoru!

SIVOLASI GOSPOD: Dobro. Še kar dramatično. Očitno sta imela hud prepir.

FANT: Vso noč je trajal.

SIVOLASI GOSPOD: Utrujeni ste. Niste spali. Jezni ste.

FANT: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Skrbi vas. Ker to mogoče pomeni začetek konca. Razšla se bosta. Otrok bi podaljšal vaše razmerje. Izgubili jo boste.

Stanovanje je njeno. Odseliti se boste morali. Kaj vam še hodi po glavi?

FANT: Drugega ima. Zato se je tako določila.

SIVOLASI GOSPOD: Dobro. Ljubosumje je zanimivo. Se pravi: Utrujeni ste. Razočarani. Ljubosumni in paranoični.

Fant si razmrši lase. Nekajkrat se udari po licu. Nekajkrat globoko vzdihne.

FANT: Usedel se bom.

SIVOLASI GOSPOD: Tako je. Fizična situacija je pomembna. Sedite. Sključeno sedete in se sesujete vase.

Fant sede.

SIVOLASI GOSPOD: Skrb. Utrujenost. Prihodnost, ki je ni.

Fant skloni glavo. Z dlanmi si pokrije obraz.

SIVOLASI GOSPOD: Odlično! V tem trenutku začnemo opazovati Fantovo zgodbo. Sedi na stolu. Obraz si pokriva. Žalost? Izguba? Ne vemo. Vesel ni. To je gotovo. Čaka. Tudi to je gotovo. Dolgo čaka. Sedi. Tudi mi čakamo. Ne vemo, kaj ga pesti. Začne nas zanimati. Kaj je narobe? Kaj se bo zgodilo? Nekaj se mora zgoditi. Nekdo bo prišel. Nekdo pride. Akcija!!

Dekle vstopi.

Obstoji sredi prostora.

Fant jo pogleda.

SIVOLASI GOSPOD: Stop! Prišli ste, kot da ste prišli s tržnice. Pred nekaj urami so vam izpraskali otroka iz maternice. Vso pot ste razmišljali ... Kaj ste razmišljali?

DEKLE: Sem naredila prav?

SIVOLASI GOSPOD: Recimo. Kaj še?

Dekle pokaže na Fanta.

DEKLE: O njem.

SIVOLASI GOSPOD: Kako vas bo pogledal, glede na to, da je bil proti? Kakšno bo vajino srečanje? Abortus je zareza v življenju dveh. Razumete?

DEKLE: Ne vem. Nimam izkušenj.

SIVOLASI GOSPOD: Smrt.

Dekle in Fant gledata Sivolasega gospoda.

SIVOLASI GOSPOD: Vam je že kdo umrl?

FANT: Babica.

SIVOLASI GOSPOD: Kolegico sprašujem.

DEKLE: Stara mama.

SIVOLASI GOSPOD: Ste jo imeli radi?

DEKLE: Očetova mama je bila. Čuvala me je. Kot otrok sem do petega leta živela z njo.

SIVOLASI GOSPOD: Bila vam je tako rekoč *druga mama*.

DEKLE: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Se spomnite, kako vam je bilo, ko je umrla?

DEKLE: Hudo mi je bilo.

SIVOLASI GOSPOD: Kako?

DEKLE: Tako hudo, da nisem mogla jokati.

SIVOLASI GOSPOD: Spomnite se na občutke ob smrti stare mame. Poskušajte se jih spomnit. Podoživet. Kdo vam je povedal, da je umrla, kako ste se takrat počutili, ko ste se zavedali, da je konec, da ni ponovitve, da je življenje šlo, odteklo, se razgubilo, bilo izkraspano iz sveta ...?

DEKLE: Kot bi imela kamen v trebuhu. Ustnice so se mi tresle. Nisem mogla kontrolirat ...

SIVOLASI GOSPOD: Še enkrat! Prihod!

Dekle odide iz prostora.

Fant zakoplje obraz v dlani.

Dekle vstopi.

SIVOLASI GOSPOD: Stop! Še enkrat! Vzemite si več časa. Po občutku. Tišina naj bo dolga. Čakanje naj bo neznosno mučno. Vsi čakamo. Ne samo on. Ne vemo, kaj čakamo. Ne vemo, koga čakamo. Tudi ona čaka pred vrati. Dolgo čaka, preden vtakne ključ v ključavnico. Vstopila bo v sobo, pred Fanta, ki ga je ljubila, ki ga mogoče še ima rada, vendar zdaj prihaja predenj kot prinašalka smrti. Prihaja oznanit smrt. Smrt je šla skozi njo. Dekle je doživela smrt. Odhod. Nič ni več tako, kot je bilo. Se bosta razšla? Ju bo to še bolj povezalo? V prsih jo tišči. Ne more jokati. Če bi jokala, bi ji bilo lažje. Pa ne more. Jok v njej jo duši. Akcija!

Dekle odide iz prostora.

Fant si pokrije obraz.

Čakamo.

Čakamo.

Čakamo.

Dekle čisto počasi vstopi. Neslišno. Stoji na robu prostora in gleda Fanta. Fant ima še vedno pokrit obraz.

Sivolasi gospod zašepetče.

SIVOLASI GOSPOD: Ste jo slišali, ko je vstopila?

Fant odkrije obraz.

FANT: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Ne!! Ne odkrivajte obraza!

Fant si spet pokrije obraz.

SIVOLASI GOSPOD: Samo vaše telo naj reagira. Komaj vidno. Napne se kot struna. Roke na obrazu se premaknejo, vendar ne odkrijejo lic. Dajte nam vedeti, da veste, da je prišla, da je tu, da vas gleda. Bojite se je. Strah vas je. Strah vajinega prvega srečanja po težki izkušnji, po težki odločitvi ...

Dekle gleda Fanta.

Dolgo se ne zgodi nič.

Dekle počasi stopi k Fantu. Zdaj stoji pred njim.

Fant počasi spusti roke z obraza. Pogleda jo.

Sivolasi gospod šepeta.

SIVOLASI GOSPOD: Dobro.

Fant in Dekle se gledata.

Fant komaj slišno spregovori.

FANT: Je konec?

Dekle prikima.

Gledata se.

DEKLE: Samo, da je za mano.

FANT: Zakaj?

DEKLE: Utrujena sem.

Sivolasi gospod šepeta.

SIVOLASI GOSPOD: Spomnite se na babico. Občutek v telesu. Občutek velike izgube. Kot bi v sebi zadrževali strašen krik.

DEKLE: Želela sem si, da bi me držal za roko.

FANT: Moral bi s tabo.

DEKLE: Tako sama sem bila.

Fant vstane in hoče objeti Dekle.

DEKLE: Nimaš me rad.

FANT: Imam te. Najbolj na svetu te imam.

Sivolasi gospod šepeta.

SIVOLASI GOSPOD: Nismo telenovela. Stvarno. Nič patetike. Iskrena čustva. Surova. Nihče vaju ne gleda. Povejta si vse!

DEKLE: Če bi me imel, bi šel z mano.

FANT: Želel sem si, da bi ga obdržala.

DEKLE: Da bi ga *jaz* obdržala. To si mislil.

FANT: Skupaj bi ga imela.

DEKLE: Skupaj?!

Dekle se grenko zasmеji.

DEKLE: Nikoli ne pospraviš za sabo. Niti enkrat nisi dal perila v pralni stroj. Če rečeš, da prideš s košarke ob desetih, prideš ob enih zjutraj.

FANT: S fanti smo šli na pivo.

DEKLE: Fantje ti pomenijo več kot jaz.

FANT: Ni res.

DEKLE: Ne držiš obljub.

FANT: Ni res.

DEKLE: In nikoli ne priznaš, kadar se zmotiš.

FANT: Ni res!!

DEKLE: Včasih sva se dajala dol vsak dan, odkar si se preselil k meni, pa komaj parkrat ...

Fant ji pregrizne misel.

FANT: Nisem vedel, da si delaš kljukice.

DEKLE: Ne delam si kljukic, samo tako je.

FANT: Rekla si, *odkar si se preselil k meni* ... Kar naprej poudarjaš, da ti je atek kupil garsonjero in da sem *jaz prišel k tebi*, da pereš *moje gate* v *tvojem* pralnem stroju, da spiva v *tvoji postelji*, ki ti jo je tudi atek kupil. Kako naj v takšnem vzdušju ...

Dekle mu pregrizne misel.

DEKLE: Nič nisi prinesel s sabo, samo potovalko z gatami in srajcami. Ja, pa žogo za košarko.

FANT: Saj vem, saj vem! Moji so premalo bogati zate. Ko sva bila pri tvojih na obisku, me je tvoj *ljubi atek* kar naprej spraševal, kje živimo, in ni mu bilo všeč, da stanujem v bloku in da nimamo niti garaže, kar namrdnil se je.

DEKLE: Jaz sem se odločila zate.

FANT: Ker si bila pijana. Misliš, da ne vem? Žurali smo v tisti gostilni za gimnazijo. Vsi so se že poparčkali, samo ti ne. In si šla z mano, ker sva se pač poznala iz dramskega krožka, ker si vedela, da bova šla isto študirat. Misliš, da nisem slutil, da ti je bilo naslednji dan žal? Samo zato, ker sem bil vztrajen, si ostala z mano še en teden in potem še enega in še enega.

DEKLE: Kako mi lahko to govoriš? In to zdaj! Prav zdaj!

FANT: Če bi me imela rada, ne bi šla *splavarit*.

DEKLE: Ne morem ti zaupat.

FANT: Jaz ti ne morem zaupat! Kar naprej se spogleduješ z drugimi.

DEKLE: Boli me. Duši me.

FANT: Misliš, da ne vidim, da sem slep?! Misliš, da ne vidim, kako jih gledaš?! Tiste iz višjih letnikov. Pri baletu buljiš med njegove noge, v njegova stegna. In kako se hihitaš, ko te nagovori. Zadnjič si se ustavila in klepetala z njim. Mene, ki sem stal zraven, enostavno ni bilo več. Brisala si me.

DEKLE: Ni res.

FANT: Lahko bi dokazala, da ni res.

DEKLE: Tebi se ne da nič dokazat.

FANT: Tako bi dokazala, da ne bi šla delat splava.

DEKLE: Da bi imela otroka z otrokom! Še zase ne znaš poskrbet. Mamin sinček!

FANT: Mamo mi pusti pri miru! Slišiš!! Moja mama me je sama spravila gor. Težko ji je bilo. In tudi zdaj mi pomaga, kolikor more. Samo mamo mi pusti pri miru!

DEKLE: Kar naprej te kliče. Kar naprej visita na telefonu.

FANT: Jaz pa niti ne vem, s kom se pogovarjaš. Greš na balkon in šepetaš.
In to sredi noči!

DEKLE: Ne šepetam.

FANT: Skrivaš se.

DEKLE: Ne morem več!

FANT: Nisem prepričan, da si bila noseča z mano.

Dekle obmolkne.

FANT: To, da si tako z lahkoto šla na splav, mi je dalo mislit.

Dekle zajoka.

Dekle se sesede na stol.

Joka.

Bridko. Zelo zares.

Fant stoji nemočno zraven.

SIVOLASI GOSPOD: Dobro.

Dekle se umiri.

Oba pogledata Sivolasega gospoda.

SIVOLASI GOSPOD: Izguba, ki je botrovala resnici. Dobro sta to izpeljala. Iskrene emocije. Trenutki čustvenosti prepričljivi. Kolegica, očarali ste me. Morda bi si želel več občutka *izgube* v telesu. Končno ste pred nekaj urami doživeli zoprni poseg. Ne samo čustveno zoprni, tudi fizično. Morda bi vam morala kdaj, povsem instinktivno, dlan zdrsniti na trebuh. Ki je prazen. Izpraskan vsebine. Vi, kolega, pa ... V redu. Kar v redu.

FANT: Hvala.

SIVOLASI GOSPOD: V dano situacijo se moramo vživeti tako prepričljivo, da smo tudi sami prepričani, da je vse res, čeprav je vse laž. Saj je vse laž, kajne?

Fant in Dekle prikimata.

Sivolasi gospod odide.

Fant in Dekle sama.

Fant in Dekle se gledata.

FANT: Danes bom jaz pral. Mi boš pokazala, kako dela pralni stroj.

Dekle se nasmehne.

DEKLE: Tvoja mama je super ženska.

FANT: Tudi tvoj atek je kar v redu.

DEKLE: Kar v redu?

Fant se nasmehne.

FANT: In ne bom več tako pogosto hodil na košarko.

Fant objame Dekle.

Odideta.

Prostor ostane prazen.

Kar nekaj časa.

Kot da je že konec.

Drugič

Čez nekaj časa pride Sivolasi gospod.

Postavi se na sredo prostora.

Gleda nas.

Gledamo ga.

SIVOLASI GOSPOD: Zakaj bi jokali pred ljudmi? Kazali našo žalost? Naše solze? In to celo na takšen način, da bi ljudje mislili, da so to *res* naše solze, naše ihtenje, in da je naša v nebo vpijoča bolečina resnična. Čemu? Kakšen užitek je v razkazovanju bolečine?

Sivolasi gospod nas gleda.

Gledamo ga.

SIVOLASI GOSPOD: O vsem tem pa se ne sprašujemo, kadar se trudimo ljudi nasmejati. Kadar povemo šalo, nas ljudje hvalijo, se nam smejiijo, trepljajo nas po hrbtu. Zadovoljni so. In tudi mi smo zadovoljni. V pripovedovanju šal ni nobenega trpljenja. Ne razgaljamo sebe, ampak druge. Molière je bil, tako pravijo, zelo nadarjen komik, vse življenje pa si je želel igrati dramo, tragedijo. Pravijo, da pri tem ni bil najbolj uspešen. Podobno govorijo za Shakespeara. Tudi odličen komik in slabši dramski igralec.

Sivolasi gospod nas gleda.

Gledamo ga.

SIVOLASI GOSPOD: Za smeh pa je včasih dovolj pačenje. Dovolj zunanja podoba. Ljudje se zelo hitro zasmejiijo. Že sama formalna situacija je lahko smešna. Nekoga brcnemo v rit, sedemo mimo stola in podobne traparije ... In ljudje se smejiijo. Bolj kot so neumni, bolj se smejiijo. In ljudje so v večini zelo neumni.

Sivolasi gospod nas gleda.

Gledamo ga.

SIVOLASI GOSPOD: Drama pa zahteva pristnejša čustva. Hlinjen jok nas ne pretrese. Hlinjen jok je smešen. Meja med dramskim in groteskno smešnim je tanka. Mahanje z rokami, kar naj bi pomenilo, da smo razburjeni, ljubosumni, jezni in tako dalje in tako dalje, je smešno, če ni od znotraj *podloženo* z iskrenim čustvom, s pravim načinom mišljenja, s pravimi emotivnimi podobami, z dobrim stopnjevanjem. V resnici, v to sem prepričan, pa v vsakdanjem življenju prav vsak trenutek prestopamo mejo med iskrenostjo in sprenevedanjem. Nekdo nam ni všeč, pa ga vseeno prijazno pozdravimo. Se delamo, da ga imamo radi. Kdo ve, če ga ne bomo nekoč še potrebovali? Lažemo. Nismo iskreni. Vendar smo se v tem vsakdanjem *prodajanju neresnice* tako izmojstrili, da nam ljudje verjamejo. Celo sami sebi verjamemo. V sferah politike je to, kot lahko na žalost opazimo, vsakdanja praksa. Laž. Laž. Laž! Dobri politiki so tisti, ki lažejo tako, da jim verjamemo. Slabi so vsi ostali.

Fant in Dekle prideta na oder.

SIVOLASI GOSPOD: Toda vprašanje ostaja. Kakšno zadovoljstvo čutimo, ko nam uspe iskreno jokati, iskreno trpeti, ko smo iskreno žalostni ...? Ljudje pa nam verjamejo in so ganjeni z nami. Kakšno zadovoljstvo je v drami, tragediji, žaloigri, da sta si jo želela celo Molière in Shakespeare bolj kot uspehov komedije?

Fant in Dekle molčita.

SIVOLASI GOSPOD: Zakaj se je mojstrom zdela drama dragocenejša od komedije? No?

Fant in Dekle molčita.

SIVOLASI GOSPOD: Katarza!

Fant in Dekle molčita.

SIVOLASI GOSPOD: Ko ljudje vidijo solze, žalost ... in jim verjamejo, se spomnijo na svojo žalost, na svoje solze ... In jim je lažje. Nas pa, ki smo nekomu pomagali premagati njegovo bolečino, to napolni z neizmernim zadovoljstvom. To je tako, kot da bi rešili življenje. Razumeta?

Fant in Dekle prikimata.

Fant in Dekle ga gledata.

Sivolasi gospod ju gleda.

SIVOLASI GOSPOD: Ljubosumje.

Fant in Dekle molčita.

SIVOLASI GOSPOD: Zapleteno čustvo. Se strinjata?

Fant in Dekle prikimata.

SIVOLASI GOSPOD: Lahko končno spustita kakšen glas? Prosim.

FANT: Ja.

DEKLE: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Zapleteno čustvo. To smo že ugotovili. Kar nekaj iger v svetovni literaturi se ukvarja z njim. V domači literaturi tega ne poznamo. Glede zapletenih čustev je slovenska dramatika še zelo nerazvita. Na stopnji kamene dobe.

Fant in Dekle ga gledata.

SIVOLASI GOSPOD: Šala. To naj bi bila šala.

Fant in Dekle se nasmehmeta.

SIVOLASI GOSPOD: Slaba šala. Priznam. No, torej! Ljubosumje! No?!

FANT: Ljubosumje je ...

Fant in Dekle ga gledata.

SIVOLASI GOSPOD: Je?!

DEKLE: Ljubosumje boli.

SIVOLASI GOSPOD: Ženske vsako čustvo boli. Tudi jeza, tudi sovraštvo, tudi ljubezen. Ženske ste nagnjene k temu, da vas čustva bolijo.

DEKLE: Spomnim se, da me je bolelo ...

Sivolasi gospod Dekletu pregrizne misel.

SIVOLASI GOSPOD: Se opravičujem za mačistično izjavo. Hotel sem biti duhovit. Za razliko od Molièra in Shakespeara, kot sta opazila, v humorju nisem preveč spreten. Jasno, ljubosumje je sestavljeno čustvo. Tudi iz bolečine. Pa še iz česa?

DEKLE: Jeze?

SIVOLASI GOSPOD: Tudi.

FANT: Maščevanja.

SIVOLASI GOSPOD: Maščevanje ni čustvo. Maščevanje je posledica čustva. Vendar, ja. Ljubosumnost sproža maščevanje.

DEKLE: Želja po razčiščevanju.

SIVOLASI GOSPOD: Tudi posledica.

FANT: Ko sem bil ljubosumen ... Sem bil jezen. Predstavljaj sem si vse mogoče.

DEKLE: Ko sem bila ljubosumna, sem bila užaljena.

SIVOLASI GOSPOD: Občutek! Kakšen občutek sta imela, ko sta bila ljubosumna? Kako se je telo odzivalo na ljubosumje? Kakšen je bil srčen utrip? Kakšno dihanje? So se vama tresle roke? Sta stiskala zobe? Vse to je pomembno. Čustva niso samo v glavi, so predvsem

v telesu. Fizičen odziv na čustvo. Če se bomo spomnili, kako je telo reagiralo, bomo lahko prepričljivo ponovili tudi čustvo.

FANT: Nisem mogel spat.

DEKLE: Telefonirala sem prijateljici. Morala sem povedat, kaj me muči.

FANT: Moral sem ven. Na sprehod.

DEKLE: Kar govorila sem. Ni me mogla ustavit. Bruhalo je iz mene.

FANT: Hodil sem ure in ure. V krogih.

DEKLE: Grizla sem si nohte.

Obmolkneta.

Sivolasi gospod ju gleda.

Gledajo se.

SIVOLASI GOSPOD: Prav.

Sivolasi gospod vstane. Na prizorišče potegne baletni drog.

SIVOLASI GOSPOD: Balet. Ura baleta. Vsi letniki. Tudi višji. V baletni predavalnici. Fant stoji zadaj, Dekle spredaj.

Fant in Dekle se postavita ob drog, kot je predlagal Sivolasi gospod.

SIVOLASI GOSPOD: Pred Dekletom stoji visok črnolasec iz zadnjega letnika. Lep, nadarjen ... Kaj še?

Fant in Dekle molčita.

SIVOLASI GOSPOD: Kolegica, opišite mi ga ...

DEKLE: Koga?

SIVOLASI GOSPOD: Tega, ki stoji ob drogu pred vami.

DEKLE: Nihče ne stoji.

SIVOLASI GOSPOD: Jasno, da nihče ne stoji! Predstavljajte si ga! Zaboga! Gledate ga v hrbet. Delate vaje. Kaj vem, kakšne ... To mi boste vi povedali ... No!

DEKLE: Delamo vaje ob drogu. Vaje za ogrevanje. Pred mano stoji.

Dekle stopi k drogu. Da eno nogo na drog. Roko dvigne v zrak. Prikloni se naprej, potem nazaj. Fant stoji za njo. Izvajata iste vaje. Nekaj časa.

SIVOLASI GOSPOD: Kako mu je ime?

Dekle med tem ko opravlja vaje.

DEKLE: Komu?

SIVOLASI GOSPOD: Temu, ki stoji pred vami!

DEKLE: Aja! Ne vem.

SIVOLASI GOSPOD: Saj je vseeno. Prvo ime, ki vam pade na pamet.

DEKLE: Jan.

SIVOLASI GOSPOD: Naprej!

DEKLE: Dela iste vaje kot vsi. Oblečen je v črne pajkice. Gledam ga ...

SIVOLASI GOSPOD: Kam ga gledate?

DEKLE: Zadaj.

FANT: Kam ga gledaš?

DEKLE: Gledam ga, kamor ga pač gledam. Nimam kam drugam. Pred mano stoji in dela vaje. Sklanja se naprej in potem nazaj. Dobro dela.

FANT: Res?

DEKLE: Zadnji letnik je. Štiri leta že dela te iste kurčeve vaje. Bo pa ja dobro delal!

Fant in Dekle izvajata vaje.

FANT: V rit ga gledaš.

DEKLE: Ne.

FANT: Misliš, da ne vem, kako so ti všeč moške riti?

Dekle se potrudi in se nasmehne.

DEKLE: Buhtelj.

FANT: Vedno mi rečeš, da imam lepo rit in da te to vznburja.

DEKLE: Midva sva par! Bom pa ja lahko rekla, da mi je tvoja rit všeč!

FANT: Kaj pa njegova?

DEKLE: Ne, njegova mi pa *ni* všeč.

FANT: Zakaj jo pa potem gledaš? Njegovo napeto rit, ko se sklani ob drogu naprej?

DEKLE: Zato, ker pač stojim za njim.

FANT: Jaz pa za tabo. Gledam te v vrat. In vidim, kako se ti koža na vratu naježi. Vedno, kadar si vznburjena, se ti naježi.

DEKLE: Nisem vznburjena in ti si kreten!

FANT: Ko se pri četrti vaji sklani čisto naprej, ga buljiš naravnost v jajca.

DEKLE: Ti nisi normalen.

FANT: Ima lepša jajca kot jaz?

DEKLE: Zakaj se toliko ukvarjaš z njegovo ritjo?

Dekle molči. Dela vaje ob drogu vedno hitreje.

SIVOLASI GOSPOD: Konec ure! Driiiiiiiin!

Fant in Dekle prenehata z vajo.

SIVOLASI GOSPOD: Zdaj pa naprej! Naj se dialog razvija naprej! Akcija!

DEKLE: Zakaj težiš?!

FANT: Zakaj buljiš v njegova jajca?!

SIVOLASI GOSPOD: Stop! Ponavljamo se. Če bomo še enkrat ponovili *jajca*, bomo zdrsnili v komedijo. Ponavljanje je komično.

DEKLE: Meni je to že zdaj smešno.

SIVOLASI GOSPOD: Ljubosumje je smešno, če ga opazuješ od daleč. Sicer pa boli.

FANT: Ja, boli. Ne moreš se izviti iz klopčiča. Kar vleče te, da bi spraševal vedno iste in iste reči.

DEKLE: Neumnosti.

FANT: Zakaj si se pa potem z njim pogovarjala?

DEKLE: Na isti šoli smo! Se bom pa ja lahko pogovarjala s sošolci! Čez nekaj let, mogoče že čez nekaj mesecev, bomo skupaj stali na odru.

FANT: Z njim boš stala na odru?

DEKLE: Mogoče.

FANT: To si želiš?

DEKLE: Ne.

FANT: Zakaj pa potem rineš za njim?

DEKLE: Ne rinem. Pogovarjam se z njim. In z drugimi tudi.

FANT: Nimfomanka.

DEKLE: Peder!

FANT: Ne ti men peder!

DEKLE: Ne ti men nimfomanka!

SIVOLASI GOSPOD: Stop! Spet slepa ulica. Obračanje na mestu. Drama je vedno zgoščena na bistveno. Skrajšajta! Naj se situacija obrne.

FANT: Na gobec ga bom, če se ti še enkrat približa.

DEKLE: Kaj pa naj jaz rečem za vse tiste tvoje ...

FANT: Kaj moje?

DEKLE: Pogovarjaš se z njimi. Smejiš se jim. Tako se jim smejiš, da mi gre na bruhanje. Njim se smejiš, doma pa kislo gledaš in težiš.

FANT: Kdo? Kdo so *tiste moje*? Kdo?!!

DEKLE: Glasbenice. Tista čelistka. Ko smo imeli skupaj nastop. Proslava. Pa ne da si pozabil? Motal si se okrog nje, da je bilo že hudo gledat.

FANT: Monika je lezbijka.

DEKLE: Ne me jebat! Vsaka punca, ki jo hočeš dat dol, je lezbijka. Imaš pa res smolo, revček.

FANT: Te je pofukal?

DEKLE: Ne!

FANT: Še ne.

SIVOLASI GOSPOD: Zaključek. Kakšen bo zaključek?

DEKLE: Veš kaj ... Vse to je brezveze.

FANT: Če se hočeš z njim dat dol. Okej. Prav. Ampak potem se bom tudi jaz z Moniko.

DEKLE: A ni več lezbijka?

FANT: Nočem, da ga gledaš, razumeš!! Samo to hočem! Nočem, da se ti oči tako svetijo ... razumeš, kadar govoriš z njim. Nočem!

DEKLE: Kako svetijo?

FANT: Tako, kot kadar si želiš ...

Dekle se mu približa.

Čisto blizu stopi k Fantu.

Objame ga okrog vratu.

DEKLE: A tako?

FANT: Kaj tako?

DEKLE: Če se mi tako svetijo kot zdaj?

FANT: Ja.

Dekle ga poljubi. Dolg poljub.

DEKLE: A greva nekam?

Se objemata.

Se poljubljata.

Hlastata strastno drug po drugem.

FANT: Kam?

DEKLE: V garderobo. Nikogar ni.

Fant prikima.

Poljubljata se.

Sivolasi gospod ju gleda.

SIVOLASI GOSPOD: Stereotipno. Ampak deluje. Ženska uporabi svoje najmočnejše orožje. Seks. In moški padejo. Verjamejo. Ko ni več argumentov, sledi poljub, postelja, seks in vse je za nekaj časa spet lepo v redu. Resnica je spravljena v predal. Ljubosumje je zadušeno.

Fant in Dekle se nehata poljubljati.

Gledata Sivolasega gospoda.

SIVOLASI GOSPOD: Ekonomičnost. Zgoščenost. To je bistvo današnje vaje. V življenju imamo veliko časa. Kadar pa kažemo čustva ljudem, moramo biti zgoščeni. Začetek, sredina, hiter konec.

Gledajo se.

Sivolasi gospod ju motri.

Mladima je neprijetno.

SIVOLASI GOSPOD: Jan bo dober igralec.

DEKLE: Ja.

Fant molči.

SIVOLASI GOSPOD: Monika je odlična čelistka.

FANT: Ja.

Sivolasi gospod prikima.

SIVOLASI GOSPOD: Do naslednjega tedna pripravita dialog med Othelom in Desdemono. Zadnji prizor. Zadnji obračun. Največja razbolelost ljubosumne duše. Norost ljubosumja. In Desdemonino prepričevanje brez upa zmage. Spomnita se na današnjo emotivno vajo. Podobne reči kot v literaturi se dogajajo tudi v življenju. Zato Shakespearovega Othella še vedno igramo. Ker nas spominja na naša vsakdanja ljubosumja. Prav?

FANT: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Bila sta ... Ja. Bila sta ... Solidna.

DEKLE: Hvala.

SIVOLASI GOSPOD: Kolega, vaše ljubosumje je bilo pristno. Imel sem občutek, da si živo predstavljate, kako in kam gleda kolegica ... Imel sem občutek, da v resnici strastno uživate v ljubosumju. Kot bi vam šlo za nekaj drugega. Jaz bi razmišljal o tem.

FANT: Hvala.

SIVOLASI GOSPOD: Lahko gresta. Se vidimo.

Fant in Dekle zadovoljno odhajata.

SIVOLASI GOSPOD: Kolegica ...

Fant in Dekle se ustavita.

SIVOLASI GOSPOD: Samo trenutek.

Fant odide.

Dekle pristopi k Sivolasemu gospodu.

SIVOLASI GOSPOD: Tudi Desdemona, ko ugotovi, da se bori za življenje, poskuša Othella odvrniti od morilskega ljubosumja prav s svojim telesom, s svojim ženskim šarmom. S seksom. Dala mu bo, oprostite izrazu, ampak drugače se ne da povedat, dala mu bo, da si bo rešila življenje. Takoj. Kar tam. Nemudoma. Na silo, če je treba. To je

namreč vse, kar ji je še ostalo. Poskusite izkoristiti to, kar ste danes odkrili. Pobegnili ste od resnice v šarm, v eros, ki zgladi vse. Je tako?

Dekle molči.

Potem prikima.

SIVOLASI GOSPOD: Me zelo zanima, kje boste v besedilu našli prave trenutke za to. To naj bo vaša naloga.

Dekle prikima.

SIVOLASI GOSPOD: Lahko greste.

Dekle odide.

Sivolasi gospod gleda za njo.

Potem počasi odide.

Prostor je prazen.

Kar nekaj časa.

Kot da je že konec.

Tretjič

Potem se zasliši gromki aplavz, ki kar traja in traja.

V prostor priteče najprej Mladenič. Obraz ima namazan v črno. Oblečen je v precej zaprašen renesančni kostum generala Othella. Vidi se, da je kostum izposojen iz fundusa Narodnega gledališča.

Takoj za njim pride še Dekle. Oblečena v Desdemono. Razmršena. Zadihana. Očitno je bila pravkar zadavljena. Tudi njen kostum je izposojen.

Aplavz še traja.

MLADENIČ: Še ploskajo.

DEKLE: Noro!

Malce se umirita, se primeta za roke in odideta nazaj.

Aplavz je močnejši.

Spet se vrmeta.

Aplavz še traja.

FANT: Všeč jim je.

DEKLE: Ne morem verjet.

Se primeta za roke in spet izgineta.

Aplavz je še močnejši.

In traja.

Potem počasi ugasne.

Fant in Dekle se zadihana vrmeta v prostor.

Oba sta navdušena in vznemirjena.

Fant si začne brisati črno barvo z obraza.

Dekle si v ogledalcu ogleduje vrat.

DEKLE: Skoraj si me zares.

FANT: Mater sem bil dober! Prav čutil sem ...

DEKLE: Poznalo se mi bo.

FANT: Še nikoli v življenju nisem tako čutil! Jeze. Sovraštva. Zraven pa me je bolelo. Tiščalo me je. Tako sem stisnil zobe, ko si me začela objemat, ko si me objela in me hotela poljubit, mi potisnit jezik v usta ...

DEKLE: Borila sem se za življenje.

FANT: Tako sem stisnil zobe, da sem se ustrašil, da mi bo plomba na enki padla ven.

DEKLE: Hotela sem prekiniti norost v Othellovih očeh, jo spremeniti v strast.

FANT: Presenetilo me je. Potem pa še bolj podžgalo. *Mater*, sem si mislil, *ne boš se zmazala, ne tako poceni*. In sem te zagrabil. Ti meni ljubezen, jaz tebi smrt.

DEKLE: Dobra sva bila.

FANT: Prvič se mi je zgodilo, da nisem bil jaz, da sem bil nekdo drug.

DEKLE: Nikogar ni bilo, samo midva. Čutila sem, da je to samo med nama. Bala sem se. Nikamor nisem mogla pobegniti. Strah me je bilo. In ko si me davil ... jebenti, plavo bom imela ... sem te sovražila. Vedela sem, da se nikoli ne bi smela spečat s tabo ... Potem sem umrla.

FANT: In jaz sem jokal nad tvojim truplom. Strast me je zanesla. Žal mi je bilo. To jih je najbolj pretreslo. Čutil sem, kako so obnemeli. Mater, res sem bil dober!

SIVOLASI GOSPOD: Drek.

Fant in Dekle obstaneta. Gledata v temo, iz katere počasi prihaja Sivolasi gospod. Najprej slišimo samo korake, potem ga zagledamo. Z rokami v žepih prihaja. Sklonjena glava.

SIVOLASI GOSPOD: Sranje.

Pride jima čisto blizu.

SIVOLASI GOSPOD: Kup gnoja. Ne. Ne gnoja. Gnoj je koristna stvar. Kup razpadajoče mrhovine.

Fant in Dekle molčita.

Sivolasi gospod ju gleda.

SIVOLASI GOSPOD: Sprenevedanje. Maškarada. Kriljenje z rokami. Piskali ste z visokim glasom, dragi kolega, kot da so vas kastrirali. Ampak Othello *ima* jajca! General je. Črnc. Vojak. Tisoč žensk je imel. Vi pa ste čivkali kot kakšen napovedovalec vremena s televizije Zgoranja Šmarjeta. Bili ste kot skvarjena rekonstrukcija Kekca. Ne Kekca, Kekec je pravi moški v primerjavi z vašim Othellom, piskali ste kot slepa Mojca.

FANT: Hotel sem bit ironičen.

SIVOLASI GOSPOD: Kastrati so smešni, ne pa ironični.

FANT: Nihče se ni zasmeljal.

SIVOLASI GOSPOD: Ne morem verjet! Imeli ste celo čas, da ste opazovali publiko? Kadar smo iskreno v tako intenzivnih in ekstremnih čustvih, kjer gre za vprašanje življenja in smrti, nimamo časa, da bi špegali po publiko.

FANT: Čutil sem ...

SIVOLASI GOSPOD: Čutili ste drek, ki se je valil iz vaših ust. Vse, kar ste rekli, je bilo v nebo vpijoča laž. Napačni poudarki, pretirana glasnost, nobenega stopnjevanja ...

DEKLE: Ploskali so.

SIVOLASI GOSPOD: Kdo je ploskal?

DEKLE: Ljudje.

SIVOLASI GOSPOD: Kateri ljudje?

FANT: V dvorani.

SIVOLASI GOSPOD: V dvorani ni bilo ljudi. Bili so vajini prijatelji, ki so vama naklonjeni. Poleg tega publika nima pojma. Publika lahko vodiš za nos in je navdušena, tudi če kriliš z rokami, če zavijaš z očmi. Spotakneš se in se bo smejala. Brčneš partnerja v rit in se bo krohotala. Spustiš lažnive solze, dvakrat zahlipaš, obraz zakoplješ v dlani, nekaj nerazumljivo zamomljaš in bojo rekli: *Jož, kako pretresljivo, tako kot v življenju!* Publika je trop neumnih ovac. Demokracija in volitve so živ dokaz za to. Pa tudi televizijske nadaljevanke.

DEKLE: Nastopamo zaradi publike.

SIVOLASI GOSPOD: Narobe, gospodična. Nastopamo zaradi sebe. Odgovorni smo samo sebi. Ne publiki.

DEKLE: Ampak ...

SIVOLASI GOSPOD: Nič *ampak*, gospodična. Vse, kar ste počeli, je bilo narobe. Ko vam je Othello rekel: Ženske obračajo strup v sladkost in moški venemo z njihovimi lažmi ..., ste ga prijeli za obraz in ste ga poljubili.

DEKLE: Hotela sem si rešit življenje.

SIVOLASI GOSPOD: Othello nori v ljubosumju, ima steklene oči, ne more se več obvladat, ponižan je, njegova moškost je ponižana ... Jasno vsega tega, moj dragi Fant, niste naredili, samo cvilili ste ... Vi, kolegica, pa ste si poskušali rešiti življenje tako, da ste ga kot izgubljenega sina iz kakšne slovenske ljudske igre prijeli za obraz! Nisem mogel verjet! Z obema rokama za obraz in potem ste ga še poljubili kot babica svojega vnuka, ko gre ta prvič sam v kolonijo. V navalu slepe ubijalske strasti bi vam Othello, če bi bil res pravi Othello, odtrgal obe roki in vam jih zatlačil v lažnivi goltanec. Poljubljala sta se, kot da sta še vedno v gimnaziji.

FANT: Odrinil sem jo.

SIVOLASI GOSPOD: Kot feminilni dečko, ki še ne ve, ali so mu vseh lulčki ali lulike. Točno tako ste jo odrinili. Patetično smešno.

DEKLE: Kaj naj bi naredila? Predlagali ste mi ... Kako pa naj bi ...?

SIVOLASI GOSPOD: Tako kot bi zgrabili tistega iz višjega letnika. Kolega Jana. Dobro veste, kako bi ga. Priznajte si, kaj si mislite, kaj si želite, kaj sanjate, ko se ob baletnem drogu sklanja pred vašim obrazom. Zgrabili bi ga z obema rokama, da bi se ustavil in ne bi mislil na nič drugega kot na ljubezen, na seks. Vse misli bi mu izbrisali iz glave. Tako bi morali zgrabiti Othella, če bi bil Othello res Othello, tako zares, ne pa obražček in poljubček Za življenje vam je šlo, kolegica.

FANT: Ampak Othello jo vseeno zadavi.

SIVOLASI GOSPOD: Seveda jo! Njegovo ljubosumje je močnejše. Najmočnejše. Si predstavljate, s kakšno silo bi se moral odtrgati od nje, s kakšno muko, najprej bi moral premagati svojo strast, najprej sebe ... , če bi ga seveda kolegica zgrabila prav in za pravo mesto, če bi se kolegica *res* borila za življenje, ne pa pozirala za *Lady*. Tako pa je bilo vse skupaj samo *cigumigu*. Brez strasti. Našemila sta se v kostume, pobarvala sta si obrazek, ampak zato nista bila nič bolj Othello in nič bolj Desdemona. Kostumi, lasulje, šminka, vse to je nič, če ni pravega notranjega naboja in hotenja.

DEKLE: Od kod potem ...?

SIVOLASI GOSPOD: Ste bili kdaj posiljeni?

Dekle obmolkne.

SIVOLASI GOSPOD: Ste spali s kom, pa niste hoteli? In se je vseeno zgodilo?

Dekle molči.

SIVOLASI GOSPOD: Doživetja črpamo iz svojih izkušenj. Ni treba, da vas je poskušal kdo zares zadaviti, gotovo pa ste doživeli nekaj, kar je

bilo podobno temu. Podobna stiska. Nemoč. Ko ne moreš pobegniti, in to zato, ker si sam zabredel v takšno situacijo. Kako ste izgubili nedolžnost?

Dekle molči.

Fant pogleda Dekle.

SIVOLASI GOSPOD: Kakšen je bil prvi seks? To sprašujem. Ne glejta me, kot da ne vesta, o čem govorim.

Dekle molči.

Fant molči.

SIVOLASI GOSPOD: Samo ne mi pravite, da *je bilo lepo, super, romantično, sanjsko* ... Ker ni bilo. Ker nikoli ni. No?!

DEKLE: Ni bilo.

SIVOLASI GOSPOD: Ni bilo *kaj*?

DEKLE: Lepo.

SIVOLASI GOSPOD: Bil je starejši. Se motim?

DEKLE: Ne.

SIVOLASI GOSPOD: Kaj *ne*?

DEKLE: Bil je starejši.

FANT: Gospod profesor ... Mislim ...

Sivolasi gospod ga prekine.

SIVOLASI GOSPOD: In vi, spoštovani kolega ... Kdaj ste bili zares ponižani? Osramočeni? Nemočni? Tako zelo osramočeni in nemočni, da ste noč in dan sanjarili, kako bi se maščevali. Kako bi ubijali, trgali, sekali. Ste že kdaj doživeli takšno ponižanje, takšno nemoč?

FANT: Ne.

SIVOLASI GOSPOD: Lažete.

DEKLE: Starejši je bil.

SIVOLASI GOSPOD: Deset? Dvajset?

DEKLE: Dvajset. Več. Mogoče.

SIVOLASI GOSPOD: Izzvali ste ga.

DEKLE: Ne vem, kako lahko petnajstletnica izzove starejšega moškega.
Ne vem. Mogoče.

SIVOLASI GOSPOD: Učitelj?

DEKLE: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Vam je bil všeč?

DEKLE: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Je bil prvi?

DEKLE: Ne.

SIVOLASI GOSPOD: Ne?

DEKLE: Tako *zares* je bil *res* prvi, prej pa sem ... S sošolcem. Osmi razred.

SIVOLASI GOSPOD: Ni vam treba povedat, če nočete.

DEKLE: Hočem.

Nekaj časa vsi trije molčijo.

DEKLE: S sošolcem sva se nekaj stiskala. Nekaj poskušala. Saj veste ...

SIVOLASI GOSPOD: Ne vem. Povejte mi.

DEKLE: Božanje. Z roko. In on mene tudi. Mislila sem, da je to *to*. Pa ni bilo. Igračkanje, kadar ni bilo nikogar doma...

SIVOLASI GOSPOD: Učitelj, ste rekli.

DEKLE: Prvi letnik.

Fant plane.

FANT: Kateri?!

SIVOLASI GOSPOD: Ni važno.

DEKLE: Tako me je gledal. Všeč mi je bilo, da me tako gleda. Tudi jaz sem ga gledala.

SIVOLASI GOSPOD: Kako?

FANT: Kako?!

DEKLE: Nasmehnila sem se mu. Tako ...

Dekle pokaže.

Dekle odkima.

DEKLE: Drugače. Bolj ... Globoko.

SIVOLASI GOSPOD: In?!

DEKLE: Nekega dne je rekel, da ne more več, da bo znorel, če ne pridem v njegov kabinet. Zvečer. Po zadnji uri. Ne takoj. Kasneje. Ko ne bo na šoli nikogar več. Vse mi je natančno povedal. Vedela sem, kaj se bo zgodilo. Bilo me je strah. Ampak strah je bil vznemirljiv.

Dekle se nasmehne.

SIVOLASI GOSPOD: Nadaljujte!

FANT: Ni treba.

SIVOLASI GOSPOD: Če nočete, ni treba.

FANT: Prosim.

Dekle vseeno nadaljuje.

DEKLE: Zaklenil je za mano. Še preden sem prišla do mize, me je objel in mi porinil jezik v usta. Ni mi bilo všeč, ampak nisem se uprla. Ne vem, zakaj. Najbrž zato, ker sem sama prišla k njemu. Ali pa zato, ker sem mislila, da mora biti na začetku zoprno, potem pa ne bo več zoprno. Ne vem. In potem me je dvignil in položil na mizo. Takrat sem že hotela stran. Zagrabil me je za zapestja. *Všeč ti bo, všeč ti bo, všeč ti bo ...* je ponavljal. Potegnil mi je kavbojke dol, skupaj s hlačkami. Pokraskal me je. Na boku sem še nekaj dni imela dolgo rdečo razo. Zagrabil me je za joške. Zbolelo me je. Rekel je: *Zdaj te boli, potem ti bo pa lepo ...* Hotela sem stran. Pa nisem upala. Strah me je postalo. Počutila sem se krivo. Sama sem šla k njemu. Lahko ne bi. Krivo sem se počutila, ker mi je bil všeč. Kaj če bojo zvedeli, da sem sama šla k njemu, norca se bojo delali, smejali se mi bojo, čudno me bojo gledali vse do mature. Vedno bolj me je bilo strah. Ko je legel name ... težek je bil. Nisem mogla dihat. Zastokala sem in mi je pokrtil usta z roko. *Tiho! Snažilke so v zbornici*, je šepetal. Dlan je imel slano. Gnusno. Nisem mogla dihat. Tesnoba. Strah. Krivda. Najraje bi umrla. Potem je pljunil v roko in me namazal s svojo slino med nogami, zraven pa je ponavljal: *Všeč ti bo, všeč ti bo, všeč ti bo ...* Jaz pa nisem mogla dihat, zdelo se mi je, da je to to, mislim smrt, ponižanje, smrt pri živem telesu, sramota ... Ko me je zbolelo, sem si mislila, hvala bogu, boli me, to pomeni, da bo zdaj konec. Ko zaboli, je konec. Pa ni bilo. Kar trajalo je. Trajalo. Ležal je na meni z vso težo. Kot da me zasuva težka zemlja in se bom zadušila. In lulat me je. Takšen občutek. Da se bom polulala, pa se ne morem, in butal je, butal, da je miza škripala. *Naj mi kdo pomaga! Naj mi kdo pomagaaaa! Lepo prosim! Pomagajte miiiii!* Zastokala sem, on pa je mislil, da mi je všeč. *Ti je všeč, ti je všeč, ti je všeč, ti je všeč ...?* je ponavljal, je ponavljal, je ponavljal. Mislila sem, da me bo razneslo. Peklo me je, bolelo me je, vse hkrati. Čutila sem, da imam v sebi kepo, kamen, nekaj tujega, kot da bi rinil vame palico. Nekaj, kar ne bo nikoli šlo iz mene, kar mi bo predrlo čreva in se mi zapičilo v srce. Če je bilo prijetno? Ne vem. Ne. Bilo je. Počutila sem se krivo, ker mi je bilo

tudi vseč ... Ne!! Ni bilo prijetno. Bilo je toliko vsega ... In takrat sem hotela, da bi bilo konec. Ker ni in ni bilo konca. Ni in ni bilo konca. In sem ga začela poljubljat. Po pleši sem ga poljubljala. Videla sem, čisto od blizu, luskine stare kože, ki mu je odpadala nad sivkastimi zalizci ... Začela sem ga božat. Vsepovsod sem ga božala. Zdelo se mi je, če ga bom božala, ne bom umrla, lahko bom zadihala. Zdelo se mi je, da če bo mislil, da uživam, da bo konec. Da bo nehal, če bom takšna, kot tiste punce v porničih. In sem bila. Stokala, božala, ga grizla v uho, ga lizala po obrazu, po hrapavem, neobitem licu ... In je nehal. Naenkrat je še sunil, zastokal in otrpnil. Potem je vstal in si potegnil gor hlače. Šel je okrog do pisalne mize, kjer je popravljal naše naloge, iz predala je vzel paketek *Paloma robčkov* z vonjem po mentolu. Ne vem, zakaj, ampak zapomnila sem si, da so imeli vonj po mentolu. *Na!* je rekel in mi jih vrgel v naročje. *Obriši se. Pa mizo tudi daj, da ne bo mastna.*

Dekle utihne.

Fant jo prime za roko.

Dekle jo umakne.

DEKLE: Tega nisem še nikomur povedala.

Sivolasi gospod spoštljivo prikima.

SIVOLASI GOSPOD: Hvala.

Fant eksplodira. Kar bruha iz njega.

FANT: Me pa res zanima, kje je v tej pripovedi skrita Desdemona? Zakaj je bilo tega treba ...?! Zakaj je morala povedat?! Zakaj si povedala? Kdo je to bil? A je bil prfoks za matematiko? On je imel svoj kabinet. Tista miza? Ubil ga bom. Mater!

DEKLE: Zgodilo se je, preden sva bila midva skupaj ...

FANT: Je čisto vseeno!! Ubil ga bom! Ubil!! Prijavit bi ga bilo treba. Zafukanega pedofila! Zakaj, zakaj, zakaj?! Zakaj mi nisi tega nikoli

povedala? Uživala si, ane? Si? Priznala si! Uživala si. Sama si priznala! Malo prej!

DEKLE: Nič ne razumeš.

FANT: Prevarala si me.

DEKLE: Ti si nor!

FANT: Ja, nor sem. Prizadelo me je. Prekleta baraba. Prekleti pedofil. Ja, vem, kdo je bil. On je bil. Spomnim se, kako naju je gledal, ko sva bila par. Posmehljivo. Mene je gledal posmehljivo. Mislil si je: Kar imej jo, mali, jaz sem jo prvi napolnil. Zakaj? Zakaj? Zakaj?! Zakaj si rinila v tisti kurčev kabinet?!

Sivolasi gospod vstane.

SIVOLASI GOSPOD: Mislim, da nam je zdaj vse veliko bolj jasno. Bolj ko bomo iskreni do sebe, lažje bomo prepričali gledalce. Umetnost je brskanje po sebi. Z vsemi bolečinami in stiskami smo sami neskončen material lastne umetnosti. Vrtanje, vrtanje! Do krvi.

Dekle in Fant molčita.

Gledata ga.

SIVOLASI GOSPOD: Zdaj pa še enkrat. Slecita že enkrat te ogabne cunje! Nosila sta jih najbrž še Šaričeva in Lipah ... Poznata?

Fant in Dekle odkimata.

SIVOLASI GOSPOD: Jasno, da ne poznata. Zakaj bi ju poznala? Saj sta itak že mrtva. Mislim onadva, ne vidva. Vidva še ne. Pa bosta kmalu. Nekateri so mrtvi, še preden se rodijo. Mislim metaforično. Zgolj metaforično. Vzemita si pet minut odmora in še enkrat! Alo! Gremo! Brez kostumov, brez črne barve. Brez publike. Samo vidva. Sama. Iskreno. Neizprosno. Vidva sta Othello in Desdemona. Nihče drug.

Sivolasi gospod pogleda na ročno uro.

SIVOLASI GOSPOD: Domov grem. Upam, da mi niso spet odpeljali avta.
Ni bilo prostora, pa sem kar na pločniku parkiral.

Sivolasi gospod odide.

Fant in Dekle sama v prostoru.

Najprej odide Dekle, potem Fant.

Prostor je prazen.

Kar nekaj časa.

Kot da je že konec.

Četrtrič

Na oder prileti stol.

Za njim pride Fant. Oblečen je spet v kavbojke in majico.

FANT: Ne gre!

Fant brcne v stol. Potem ga pobere in trdo postavi sredi prostora.

FANT: Ne morem.

Dekle pride na oder. Tudi ona je oblečena vsakdanje.

DEKLE: Histeričen si.

FANT: Ne ti meni *histeričen*! Čisto miren sem. Miren! Razumeš?!

Fant brcne stol. Stol zleti nekam zadaj.

Dekle se zasmеji.

FANT: Kaj se režiš?

DEKLE: Ker si tako zelo miren.

Fant zakoplje roke v žep.

Se pomiri.

FANT: Tebi gre, meni pa ne.

DEKLE: Ni res.

FANT: Tolažiš me.

DEKLE: Super si. V *Tartuffu* si bil blazno zabaven.

FANT: Pod mizo. Ja.

DEKLE: Ne samo pod mizo.

FANT: Na mizi so te šlatali, jaz sem bil pa pod mizo zabaven! Hvala.

DEKLE: Tako si bil super, da sem komaj zadrževala smeh.

FANT: Medtem ko te je Jan premetaval po mizi.

DEKLE: Naju itak noben ni gledal. Samo tebi so se smejali.

FANT: Jasno, da so se mi smejali, če so mi pa pred nosom šlatali punco.

DEKLE: Spet si tečen.

FANT: Stari je nalašč izbral mizo in tebe na mizi. Z Janom.

DEKLE: Zakaj?

FANT: Zaradi tistega, kar si mu povedala prejšnji semester. Da se ti je *prvič* zgodilo na mizi. Ko si bila stara petnajst let.

DEKLE: Tisto je bilo čisto nekaj drugega. To ni primerljivo.

FANT: Situacija je ista.

DEKLE: Ni.

FANT: Mogoče res ni. Ker takrat ti *ni bilo* všeč, zdaj ti *pa je*.

DEKLE: Spet začenjaš.

FANT: Rad te ima.

DEKLE: Punco ima.

FANT: Ločen je.

DEKLE: Kdo?

FANT: Koga si pa ti mislila?

DEKLE: Jana.

FANT: Samo na njega misliš! Jaz sem mislil pa na starega. Tebe ima rajši.
Daje ti dobre priložnosti, mene pa rine pod mizo. Igra se z nama.

DEKLE: Po tistem, ko sem povedala, kar še nobenemu nisem ... Po tistem
sva bila odlična Othello in Desdemona. Brez navlake. Zares. Ti si bil
tak ... takega te nisem videla še nikoli.

FANT: Ja. Mislil sem na prfoksa matematike ... Kako se bom z avtobusom
peljal tja, ga počakal pred šolo in ga zbil do kamene dobe.

DEKLE: Vse, kar počne, počne zato, da bi bila midva boljša. Zaupam mu.
Popolnoma mu zaupam.

Fant in Dekle molčita.

Gledata se.

FANT: Vseeno mislim, da me je nalašč dal pod mizo.

DEKLE: Zdaj pa res že težiš!

FANT: Zakaj nikoli ne dovoli, da bi bila par? Romeo in Julija na primer.

DEKLE: Zato ker sva *zares* par. In ker misli, da je bolje za naju, da sva nekaj drugega kot tisto, kar sva v resnici.

FANT: In kaj sva v resnici?

DEKLE: Zaljubljenca.

Dekle objame Fanta.

DEKLE: Včasih malo tečna. Ampak vseeno zaljubljenca.

Poljubljata se.

Poljubljata se.

FANT: Spet si Desdemona.

DEKLE: Kaj?

FANT: Hočeš pobegnit od resnice.

DEKLE: Kakšne resnice?

FANT: Da sva par. Rada se pa nimava več.

Dekle se izvije iz Fantovega objema.

Užaljena je.

DEKLE: Pa ne zaradi mene.

FANT: Zaradi mene?

DEKLE: Kdo je vedno utrujen? Kdo pride s košarke šele ob dveh ponoči?

FANT: Takrat si pa ti utrujena.

Molčita.

Gledata se.

DEKLE: No! Kaj? Bova vadila?

FANT: Ti na mizi, jaz pod mizo?

DEKLE: Ti Jerman, jaz Lojzka.

FANT: No, vidiš! Kaj mi je dal?! Jerman se več ukvarja s svojo mamo kot z Lojzko.

DEKLE: Ampak Lojzka ga vseeno ljubi.

FANT: Tako kot ti mene?

DEKLE: Ja.

FANT: Dol se pa ne dajeta.

DEKLE: Ker ima on druge reči v glavi.

FANT: Katere?

Dekle skomigne.

DEKLE: Zmago na volitvah?

FANT: Stari me tako vidi. Kot cagavca.

DEKLE: Rad te ima.

FANT: Tebe ima rad.

DEKLE: Rekel mi je.

FANT: Kaj?

DEKLE: Da si dober.

FANT: Ja?

DEKLE: Ja.

FANT: Tolažiš me.

DEKLE: Pa ja.

FANT: Je to pomenilo *ja* ali *ne*?

DEKLE: Dajva vadiť! Prideš. Jaz čakam. Sedim na stolu, pletem nogavice ...

FANT: Zakaj pa nogavice?

DEKLE: Zate. Da te ne bo zeblo, ko boš zboroval. Tako sem si zamislila.
No, prideš ... In rečeš...

FANT: Rad te imam.

DEKLE: Da ne boš več zboroval. To rečeš.

FANT: In ti si pletla nogavice zaman.

DEKLE: Dajva! Pokazat mu morava, kaj sva naštudirala.

Glas od nekod.

SIVOLASI GOSPOD: *Kdo smo?*

Fant in Dekle se ozreta v mrak prostora, iz katerega počasi prihaja Sivolasi gospod. Koraki, koraki ...

SIVOLASI GOSPOD: *Od kod smo? Kam gremo?*

Sivolasi gospod se ustavi pred Fantom in Dekletom.

Gleda ju.

Gledata ga.

SIVOLASI GOSPOD: Predvsem pa: *Kdo smo?* Se strinjata?

Fant in Dekle prikimata.

SIVOLASI GOSPOD: Od kod prihajamo, približno vemo. Mama, ata, te-te, strici. To je pomembno. Ne rečem, da ni. Genetika pa to. Rak v družini, suicidalnost, histerija, barvna slepota. Zanimive reči, če jih znamo izkoristit. Recimo, da bi bil Romeo barvno slep. Julija mu reče: *Med družicami bom jaz edina oblečena v rožnato. Zlahka me bo moj dragi videl.* Romeo pa barvno slep! Vse sivo vidi. Huda dilema, kaj?

Fant in Dekle molčita.

SIVOLASI GOSPOD: Pa pustimo neumne domislice. Kajti to je bila neumna domislica, dovtip, ki samo zamegli problem. Tisto s pletenjem toplih nogavic za Jermana pa ni bila samo domislica, ampak nadgradnja situacije. Dobro, kolegica.

DEKLE: Hvala.

SIVOLASI GOSPOD: Torej: kot smo rekli *Od kod prihajamo?* ni tako bistveno vprašanje. Tudi: *Kam gremo?* ni tako pomembno. In *zakaj?* ni pomembno.

Fant in Dekle molčita.

SIVOLASI GOSPOD: Ker v resnici vemo, *kam gremo.* Nikamor ne gremo. Nikamor ne bomo šli. Ostali bomo tu. V tem prostoru. Na teh deskah. Do smrti. No, do penzije. Odhajali bomo na zanimiva potovanja, v Firence, v Padovo, na Dowerske pečine, v Pariz, v Brooklyn, če bomo igrali Millerja, in v *Moskvo!* v *Moskvo!*, če bomo igrali Čehova ... V resnici pa se ne bomo nikoli nikamor premaknili, za vedno bomo ostali samo tu. Na površini teh deset krat deset kvadratnih metrov zdrajsanih lesenih desk. Če boste šli gostovat v provinco, bo pa samo šest krat šest kvadratnih metrov. In še manj. Premikali in potovali bomo v sanjah, to! ja! v domišljiji! In naša potovanja bodo zelo hitro pozabljena. Tudi to vemo. Čaka nas pozaba. Patetično kajne? Ja. Je. Ampak paše. Z minljivostjo in pozabo se najraje naslajamo. *Ah, kako*

sem minljiv! Kako me bodo pozabili! Kako sem ubog! Pa tako velik! Pa tako nadarjen! Pa tako pozabljen! Poznata to?

Fant in Dekle odkimata.

SIVOLASI GOSPOD: Bosta že še slišala. Najprej slišala, čez kakšnih deset let pa že tudi sama ponavljala.

Sivolasi gospod sede na stol.

Fant in Dekle stojita pred njim.

SIVOLASI GOSPOD: Pozaba. Pozaba je to, da za nami nič ne ostane. Manj kot za mizarjem, manj kot za popravljavcem koles. Prazen dih. Kar seveda ni nič hudega. Večina ljudi je pozabljenih. Problem je smo v tem, da si na teh deskah domišljamo, da smo več kot *večina ljudi*, da bi za nami *moralo* nekaj ostati. V resnici smo naduti. Vase zagledani. Samoljubni. In neskončno potrebujemo to, da nas ima nekdo neprestano rad. Bolj kot drugi ljudje hlepimo po tem. Kar naprej samo lačni ljubezni. In na koncu po štiridesetih letih iskanja naklonjenosti ugotovimo, da je nismo nikoli dobili. Da smo je dobili *premalo*. In da smo pozabljeni. Zelo hitro pozabljeni. Ne bosta verjela. V dveh, treh letih. Adijo, papa! No ... Skratka: Vemo, *kam gremo*. V nič gremo. In tako nam na koncu res ostane samo eno, vendar zelo pomembno vprašanje, s katerim se moramo kar naprej ukvarjati: *Kdo smo?*

Fant in Dekle molčita.

SIVOLASI GOSPOD: To vprašanje je za naše ustvarjanje najbolj важно. To je naša inspiracija. Iz tega črpamo. Zato je pomembno, da se neprestano sprašujemo, *kdo smo?* Bistveno je, da si upamo priznati, *kdo smo*. Kako naj drugim kažemo resnico, če je najprej nismo povedali sebi?! *Kdo smo*, pregnetemo z domišljijo, osebnimi izkušnjami, trači, govoricami, s površnim vedenjem, pa tudi z manj površnim ... In iz vsega tega nastane nova, sanjska resničnost. *Iz takšne smo snovi kot čudovita, resnična laž*. Razumeta?

Fant in Dekle prikimata.

SIVOLASI GOSPOD: Ne razumeta. Ko bosta razumela, bo prepozno.

Fant in Dekle ga gledata.

Gledajo se.

Gledajo se.

SIVOLASI GOSPOD: Mama.

Gledajo se.

SIVOLASI GOSPOD: Mama je pomembna.

Fant in Dekle prikimata.

SIVOLASI GOSPOD: Zakaj?

Gledajo se.

SIVOLASI GOSPOD: Zakaj?

FANT: Ker ...

SIVOLASI GOSPOD: Ja?

FANT: Ker nas rodi na ta svet.

SIVOLASI GOSPOD: Ker nas zajebe.

Gledajo se.

Sivolasi gospod se nasmehne.

SIVOLASI GOSPOD: Lahko pa tudi ne.

Gledajo se.

SIVOLASI GOSPOD: Za Jermana je mati zelo pomembna.

FANT: Ja.

DEKLE: Skoraj bolj pomembna kot jaz.

SIVOLASI GOSPOD: Zakaj ste se zmotili?

DEKLE: Prosim?

SIVOLASI GOSPOD: Rekli ste *bolj pomembna kot jaz*?

DEKLE: Razmišljala sem že kot Lojzka.

SIVOLASI GOSPOD: Kot postarana devica Lojzka?

DEKLE: Ni postarana.

SIVOLASI GOSPOD: Kaj pa devica?

DEKLE: Z Jermanom sta par.

SIVOLASI GOSPOD: Tudi v telesnem smislu?

DEKLE: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Ste prepričani?

DEKLE: Ja. Ne. Mogoče.

SIVOLASI GOSPOD: Mogoče?

DEKLE: Mogoče se tudi onadva ne dajeta dol. Nikjer v igri ne piše kaj dosti o tem. Tako da je mogoče, da ...

SIVOLASI GOSPOD: Spet ste se zmotili.

DEKLE: Prosim?

SIVOLASI GOSPOD: Rekli ste *tudi onadva* ...

DEKLE: Nisem.

Sivolasi gospod gleda Dekle.

SIVOLASI GOSPOD: Potem sem pa narobe slišal. No ... Gremo naprej! Ko sem rekel *devica*, sem mislil *devica v glavi*. To je najhujše devištvo.

DEKLE: Mislim, da Lojzka tudi to ni. Ni konservativna, ni nazadnjaška, polnokrvna ženska je, liberalna v vseh pogledih ...

SIVOLASI GOSPOD: Tako dobro jo poznate?

DEKLE: Razmišljam.

SIVOLASI GOSPOD: Se radi ljubite?

DEKLE: Prosim?

SIVOLASI GOSPOD: Seksate, če radi?

DEKLE: Ja. Normalno.

SIVOLASI GOSPOD: Kaj pa Lojzka?

DEKLE: Ne vem. Mogoče.

SIVOLASI GOSPOD: Pa Jerman?

FANT: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Ste prepričani?

FANT: Zgodba ne govori o tem.

SIVOLASI GOSPOD: Vse zgodbe govorijo o tem. Nekatere samo o tem.

DEKLE: Lojzka si želi otroka.

SIVOLASI GOSPOD: Zanimivo.

DEKLE: Ja. Želi si otroka.

SIVOLASI GOSPOD: Kaj pa Jerman?

DEKLE: On si želi zmago.

SIVOLASI GOSPOD: Zato se ne ljubita prav veliko.

DEKLE: Mogoče.

FANT: Ljubita se, samo zdaj ... Ko so volitve ... Mogoče se zdaj ne tako pogosto.

DEKLE: Pa še mamó ima.

SIVOLASI GOSPOD: Mati je pomembna.

FANT: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: In kliče jo vsak dan.

DEKLE: In *ona* ga kliče vsak dan.

SIVOLASI GOSPOD: Kar naprej zvoni njegov telefon.

FANT: V tej igri ni telefonov.

DEKLE: Kliče ga.

SIVOLASI GOSPOD: Kaj se pogovarjata, ko ga kliče?

FANT: Marsikaj. Ne vem ... Ona govori. Govori mu novice ... Da je sosedova mačka skotila mladiče, ki jih je takoj požrla. In to že drugič. Potem ga sprašuje ... Če je bil ponoči dobro pokrit. Če ga ni zeblo. Če je zajtrkoval. Kdaj je vstal.

Dekle se zasméji.

FANT: Kaj je smešno?!

DEKLE: Nič, nič.

SIVOLASI GOSPOD: Kaj pa oče?

Fant in Dekle molčita.

Gledata Sivolasega gospoda.

SIVOLASI GOSPOD: O očetu ne izvemo kaj dosti. Mogoče je samohranilka?

FANT: Ja.

SIVOLASI GOSPOD: Kje je oče?

FANT: Odšel.

SIVOLASI GOSPOD: Kdaj?

FANT: Ko je imel nekaj mesecev.

SIVOLASI GOSPOD: Je sploh kdaj živel z njim?

FANT: Ne. Samo na obisk je prišel. Včasih. Tako je rekla. Ne vem, če je res. Tako je vedno govorila.

SIVOLASI GOSPOD: In niste nikoli imeli stikov z očetom?

FANT: Ne.

SIVOLASI GOSPOD: Ste ga pogrešali?

FANT: Včasih. Kasneje.

SIVOLASI GOSPOD: V puberteti?

FANT: Takrat sem ga iskal.

SIVOLASI GOSPOD: Mati ni imela nikoli nobenega drugega moškega?

FANT: Mislim, da ne.

SIVOLASI GOSPOD: Mislite?

FANT: Prepričan sem.

SIVOLASI GOSPOD: Kje pa ste potem iskali očeta?

FANT: Nisem ga iskal.

Sivolasi gospod molči.

Fant molči.

Dekle molči.

FANT: On me je našel.

Sivolasi gospod molči.

Fant molči.

Dekle molči.

FANT: Veliko njih me je našlo.

Sivolasi gospod molči.

Fant molči.

Dekle molči.

FANT: Hotel sem imeti psa. Mama je rekla, da ne. Da nimava prostora.
Vedno sem se igral s tujimi psi. Če sem se le lahko.

Sivolasi gospod molči.

Fant molči.

Dekle molči.

FANT: Bil je nekdo, ki je imel psa. Počepnil sem in se igral z njim. Pogo-
varjala sva se ...

Sivolasi gospod molči.

Fant molči.

Dekle molči.

SIVOLASI GOSPOD: S psom?

FANT: S tistim, ki je imel psa.

Sivolasi gospod molči.

Fant molči.

Dekle molči.

FANT: Potem je tisti, ki je imel psa, rekel, da ve, kje bi lahko dobil mladega kužka. Rekel sem mu, da z mamom ne moreva imet mladega kužka. Imel sem dvanajst let. In potem je on, tisti, ki je imel psa, pes je bil mešanec, nekaj med lovskim psom in volčjakom, tako mi je razložil tisti, ki je imel psa ... rekel je, da lahko grem z njim pogledat mlade kužke. *Polna košara jih je*, je rekel. *Deset, mogoče dvanajst*. In sem rekel, da ne morem imet psa, da pa lahko grem gledat, da še nikoli nisem videl toliko kužkov na kupu, deset, mogoče dvanajst. Samo na televiziji. In je rekel, da če hočem, da naj grem z njim. Da so v košari, deset, mogoče dvanajst. V kleti. V tisti veliki hiši. In sem rekel, da ja. Bil je prijazen. Velik. Kot oče. Tako sem si predstavljal očeta. Velik kot oče in psa ima, mešanca, nekaj med lovskim psom in volčjakom. In sva šla. V ulico. Globoko v ulico. Med hiše. Nikjer ni bilo nikogar. *Ampak*, je rekel tisti, ki je imel psa, *to bo najina skrivnost*. Vprašal sem ga: *Košara kužkov, deset, mogoče dvanajst?* rekel je: *Ja, to bo najina največja skrivnost*. Prikimal sem. Bil je velik kot oče. In sva šla v hišo in potem v klet. Svojega psa je privezal na stopnišču. Bil je lep kuža. Nekaj med lovskim psom in volčjakom. Bil je že navajen. Takoj se je zvil in legel v kot. Najbrž je že večkrat čakal tam. Potem sva se spustila dol. Prijel me je za roko. In me peljal v klet. Globoko v temno klet. Dotikal se me je. Vedno bolj ob meni je hodil. Rekel je, da me ne bo strah, da zato hodi ob meni. In me ni bilo strah, ker je bil takšen kot oče. Klet je dišala po premogu. Po vlagi. Po gnitju. Takrat

še nisem vedel tega. Zdaj vem, kako dišijo premog, gnil krompir, stara jabolka ... Bila je dolga klet in čisto na koncu naj bi bila košara in v njej mladi kužki, deset, mogoče celo dvanajst. Čudno se mi je zdelo, da nič ne cvilijo. Jaz bi cvilil, če bi bil sam v kleti. Prišla sva do konca. *Nekdo jih je odnesel*, je rekel, *ni jih več*. *Škoda*, je še rekel in se postavil predme. Bil je velik. Ogromen. Njegovo telo je zakrilo svetlobo edine žarnice. Potem je bil strah. Okus. In cviljenje. Je tudi bilo. Na koncu.

Fant obmolči.

Dekle molči.

Sivolasi gospod molči.

SIVOLASI GOSPOD: Zanimiva ideja.

Fant vstane in obema pokaže hrbet.

SIVOLASI GOSPOD: Takšnega Jermana še nisem videl. Marsikaj nam bo mnogo bolj jasno. Jermanova mati ...

Fant zakriči.

FANT: Mama ni nič kriva!!

SIVOLASI GOSPOD: Pa tudi njegova neaktivnost ... Odnos z Lojzko. Njegova cagavost ... *Ne bom več zboroval* ... Kolega, mislim, da ste na pravi poti. Veselim se vas. In vašega Jermana.

Sivolasi gospod vstane.

SIVOLASI GOSPOD: Grem. Vidva pa vadita. Imam občutek, da bo zelo zanimivo.

DEKLE: Premislila sem si.

SIVOLASI GOSPOD: Ja?

DEKLE: Lojzka si ne želi otroka.

Sivolasi gospod prikima.

SIVOLASI GOSPOD: Tudi zanimivo.

Sivolasi gospod odide.

Fant in Dekle sama v prostoru.

Potem Fant odide, ne da bi pogledal Dekle.

Dekle sama.

Potem tudi ona odide.

Prostor je prazen.

Kar nekaj časa.

Kot da je že konec.

Produkcija

Fant pride v prostor.

V eni roki ima potovalko. V drugi košarkarsko žogo.

Potovalko vrže na sredo prostora. Žogo položi poleg.

Čaka. Čaka. Čaka.

Dekle pride.

Fant je ne pogleda.

FANT: Kje si bila?

DEKLE: Pri frendici.

FANT: Vso noč?

DEKLE: Ja.

FANT: Pri kateri? Vse sem poklical.

DEKLE: Ne poznaš.

FANT: Misliš, da sem neumen?

DEKLE: Ja.

FANT: Kaj?

DEKLE: Ne! Oprosti. Mislila sem, da boš vprašal nekaj drugega.

FANT: Napačna replika?

DEKLE: Napačna replika.

Fant in Dekle molčita.

Gledata se.

FANT: Z njim si bila.

DEKLE: Ja.

Fant razburjen brcne v potovalko.

FANT: Saj sem vedel, saj sem vedel!! Že takrat pred tremi leti! Kako si ga gledala! Tam ob drogu. Naravnost v njegovo rit in v njegova jajca.

DEKLE: Smešen si.

FANT: Jaz sem smešen?!

DEKLE: Ponavljaš se. Ponavljanje je smešno.

FANT: Ne! Mislim, da sem globoko tragičen. Zahrbtno prevaran. In to tik pred zadnjo produkcijo. Pred diplomo. Kako naj čutim ljubezen do Lojzke, ko pa vem, da je pobegnila s Kalandrom? Vidiš, spet je najbolj moško vlogo dal Janu, meni pa cagavca.

DEKLE: Lojzka ni pobegnila s Kalandrom.

FANT: Ti si se pofukala z Janom. Priznala si. Ne se zdaj premisliti.

DEKLE: Nisem.

Dekle in Fant molčita.

Gledata se.

FANT: Si se ali se nisi? Odloči se.

DEKLE: Sem.

FANT: No!

DEKLE: Nisem.

FANT: Kaj ...?

DEKLE: Sem. Nisem. Sem.

Dekle obmolči.

DEKLE: Nisem.

Dekle in Fant molčita.

Gledata se.

FANT: Ti bi morala igrati Hamleta.

Dekle in Fant molčita.

Gledata se.

DEKLE: Nisem se s Kalandrom.

FANT: Z Jermanom se tudi nisi. Že dolgo.

Dekle in Fant molčita.

Gledata se.

DEKLE: Najprej v njegovem avtu. Potem pa pri njem. Na kavču. Pod veliko fotografijo Stanislavskega.

Dekle in Fant molčita.

Gledata se.

Gledata se.

FANT: Zakaj?

Dekle skomigne.

DEKLE: Toliko ve o meni, da mi je na koncu ostalo samo še to.

Dekle in Fant molčita.

Gledata se.

DEKLE: In ni mi žal. Razumeš?! Sploh mi ni žal!!

Dekle in Fant molčita.

Gledata se.

Gledata se.

DEKLE: Končno se ne počutim več, kot da me je nekdo zradiral in me potem po svoji volji na novo sestavil. Vse ve o meni. Ve, kaj čutim,

kako moram čutit. Ve, kaj mislim. Kako naj kaj naredim. Nekako sem ga morala premagat. Učitelja moraš ubit. Ali pa pofukat. In sem ga. Najprej sem mu ga pofafala. In potem sem ga še pofukala. Enkrat in konec. Nikoli več me ne bo dobil. To je moja zmaga. Moja diploma. Zdaj sem svobodna!

Fant se smeji.

Fant se neha smejati.

Umirita se.

Gledata se.

FANT: Jaz tudi.

Dekle in Fant molčita.

Gledata se.

DEKLE: Kdaj?

FANT: Kakšen mesec nazaj.

DEKLE: Kje?

FANT: Tudi v avtu.

DEKLE: Zakaj?

FANT: Iz istih razlogov kot ti.

Dekle in Fant molčita.

Gledata se.

DEKLE: Pa on?

FANT: Žrtvoval se je. Iz *pedagoških* razlogov.

Dekle in Fant molčita.

Gledata se.

Gledata se.

FANT: Odselil sem se.

DEKLE: Prav.

FANT: Samo to boš rekla?

DEKLE: Predvidevam, da boš šel k Moniki.

FANT: Lezbijka je.

DEKLE: Si že preveril?

FANT: H kolegu s košarke grem.

DEKLE: Aja?

FANT: Ja.

DEKLE: Si pa hitro našel.

FANT: Dolgo sem že tam.

Dekle in Fant molčita.

Gledata se.

DEKLE: Vse vikende? Ko obiskuješ mamo?

FANT: In ko sem na košarki .

Dekle in Fant molčita.

Gledata se.

DEKLE: Se mi je zdelo.

Dekle in Fant molčita.

Gledata se.

DEKLE: In potem meni očitaš! Noro!

FANT: To je drugače.

DEKLE: Aja?

FANT: Nisem te prevaral.

DEKLE: Glede na to, da sva že dolgo kot Jerman in Lojzka ... Me res nisi.

FANT: Samo predolgo sem se odločal.

Dekle in Fant molčita.

Gledata se.

FANT: Jan tudi hodi na košarko.

Dekle molči.

Gledata se.

FANT: Nisem bil ljubosumen nanj. Nate sem bil ljubosumen.

Dekle molči.

Gledata se.

DEKLE: V redu. Mislim, da je zdaj v redu ...

Dekle molči.

Gledata se.

DEKLE: Lažje se diha.

FANT: Olajšanje.

Dekle molči.

Gledata se.

Dekle stopi k Fantu, ga objame in poljubi na lice.

DEKLE: Čez dve uri bo konec. Ti Jerman, jaz Lojzka. Greva še enkrat skoz.
Na hitro. Italijanko.

FANT: Odhajam.

DEKLE: Kam?

FANT: Stran! Za vedno.

DEKLE: Čakaj!

FANT: Preveč laži. Preveč je vse tako kot v življenju.

DEKLE: Kaj pa produkcija? Zajebal nas boš.

FANT: Zborujete lahko tudi brez Jermana. Svoboden sem.

Glas od nekod.

SIVOLASI GOSPOD: *Bog je, vendar na odsoten način.*

Fant in Dekle se ozreta v mrak prostora, iz katerega počasi prihaja Sivolasi gospod. Koraki, koraki ...

Sivolasi gospod se jima približa.

SIVOLASI GOSPOD: Dobra misel, kaj? *Bog je, vendar na odsoten način.* Slovenski pesnik. Težko verjet, ampak tudi slovenski pesniki kdaj pa kdaj kaj zanimivega spesnijo. *Ni me, je rekel Bog. Če me kdo rabi, naj me ponovno poišče. Nisem odšel na stranišče. Pač pa na zgodovine smetišče.* No, to si pa že izmišljujem.

Fant in Dekle ga gledata.

SIVOLASI GOSPOD: Bližamo se koncu. Zato je prav, da se začnemo tikati. Še ta produkcija in bomo kolegi. Enakopravni. Za vse življenje. Do konca.

Sivolasi gospod stegne roko k Dekletu.

SIVOLASI GOSPOD: Tikanje.

Dekle mu da roko.

DEKLE: Ni problema.

Sivolasi gospod stegne roko k Fantu.

SIVOLASI GOSPOD: Tikanje.

Fant mu da roko.

FANT: Najprej fafanje, potem pa tikanje.

Sivolasi gospod se nasmehne in Fanta potreplja po ramenu.

SIVOLASI GOSPOD: Vse skrivnosti bodo ostale med nami. Za vedno. Zdaj pa k Jermanu. Prizor med Jermanom in proletarcem Kalandrom je bil dober.

FANT: Špegali ste! Se mi je kar zdelo.

SIVOLASI GOSPOD: Nevrotičen Jerman, nekakšen intelektuallec brez revolucionarne potence, navezan na posesivno mater, se komaj upa rokovati s postavnim in močnim Kalandrom. To si dobro naredil! Bravo! Podal si mu roko, pa trznil, jo umaknil, pa spet podal, dokler te ni Kalandar, mislim, vajin starejši in že diplomirani kolega Jan, zagrabil za zapestje, te potegnil k sebi in svojo veliko, moško dlan alfa samca porinil v tvojo mlahavo ročico. Dobro sta to naštudirala. Mislim, z Janom. In dobra ideja je, da je Lojzka zraven in da Kalandar gleda Lojzko tudi takrat, ko mu rečeš: *Ta roka bo kovala svet.* Kot bi

mu prepustil ne samo revolucijo, ampak tudi žensko. Bravo! To so Slovenci! Odrečejo se revoluciji, potem pa se brez boja odpovejo še svojim ženskam. Sami pa grejo nazaj k mamam.

FANT: Čepeli ste zadaj za zavesami in prisluškovali ...

SIVOLASI GOSPOD: Kolebal si ... Bi mu dal roko, mu ne bi dal roke ...? Bal si se ga. Njegove moči, njegove energije. In v tem vidim aktualnost. Sodoben pristop do Jermana. Jerman je zlomljen intelektualec. Ni ga zlomila družba, ni ga zlomil klerikalni tabor, zlomljen je bil že prej. Zlomljen znotraj. Je človek, ki ve, kakšni so mehanizmi družbe, ne ve pa, kdo je on?

Fant zakriči.

FANT: Noben vsevedni bog niste!!!

Sivolasi gospod se ne pusti motiti.

SIVOLASI GOSPOD: Dobra ideja! Metafora za celotno družbo. Ne vemo, kdo smo. Ali še bolje: Ne upamo si *priznati*, kdo smo. Zato pa nas lahko prevaranti vodijo, kamor nas hočejo. Cagavost kot nacionalni značaj. Cagavost kot odsotnost poguma, da si najprej priznaš, *kdo si* in potem takšen, kot si, spremeniš svet. In prav zato naši Jermani nikoli ne bodo popeljali naroda iz slepe ulice evropskega zakotja. Ker ne vejo, kdo so. Mamini sinčki, veliki ljubimci, geji ali zgolj zlorabljeni otroci.

FANT: Blebetač! Manipulator!

Dekle prime Fanta za rokav.

DEKLE: Res je.

FANT: Kar naprej ste naju samo provocirali.

DEKLE: Mene to ni motilo.

SIVOLASI GOSPOD: Pomagal sem vama, da sta se odkrila.

DEKLE: Ni me preveč motilo.

SIVOLASI GOSPOD: Pomagal sem vama, da sta se *hitreje* našla. Da sta ugotovila, *kdo sta*. Razšla bi se v vsakem primeru. Slej ko prej bi spoznala, kdo sta v resnici, in se razšla. Prihranil sem vama leta blodnje.

FANT: Uničili ste prijateljstvo!

DEKLE: Še vedno sva lahko prijatelja ...

FANT: Samo igrali ste se z nama. Zato, ker mislite, da ste bog. Pa niste! Čisto navaden sivolas starec ste, ki ga je povozil čas, pa se zdaj izživlja nad mladimi. Kdo sploh še ve za vas? Kaj ste naredili v zadnjih petih, desetih, dvajsetih letih? Nič! Kje so vaše predstave? Vaši filmi? Kje je vaša tako imenovana *umetnost*, na katero se tako radi sklicujete! Kje je? Rad bi jo videl! Ni je. Pozabili so vas. Niti vaša generacija vas ne pozna več. Ostal vam je samo ... samo ... ta vaš prekleti ...

SIVOLASI GOSPOD: Cinizem.

FANT: To, ja. Pa ...

SIVOLASI GOSPOD: Sarkazem.

FANT: To tudi, ja. Za vas je umetnost laž. Manipulacija. Zato se tudi igrate z nama. Zlorabili ste naju.

SIVOLASI GOSPOD: Vsaka mladost je zlorabljen mladost.

FANT: In potem nama solite pamet s takšnimi floskulami. *Vsaka mladost je zlorabljen* ... Sranje! In smrdite! Ja, smrdi vam iz ust. Ko se mi približate, neham dihat. Stari ste! In hudobni. Gnusite se mi. Vse se mi gnusi. Ne bom več nadaljeval. Izstopil bom! Nehal bom!!

DEKLE: Kaj pa jaz? Kaj pa produkcija? Izpit? Kaj pa ostali? Ne moreš ...

FANT: Nekaj drugega bom počel. Kaj vem ... Mizaril bom. Popravljal kole-sa. Učil mlade fante košarko. Partnerju kuhal kosila. Zbiral kuharske knjige. Nekaj koristnega. Nekaj brez laži. Nekaj brez bolečega krspanja po sebi ... Ne bom več sodeloval!

SIVOLASI GOSPOD: Dobro! Bravo!!

FANT: To ni svet zame.

SIVOLASI GOSPOD: Točno tako bi moral Jerman povedati: *Ne bom več zboroval. S tako trpkostjo. S takšnim razočaranjem nad samim sabo. Res, bravo!*

FANT: Neuničljivi ste! Brez ponosa! Kaj vam lahko še rečem? Kaj vam lahko še vržem v obraz? Vi pa se mi samo smehljate. To je noro! Kdo sploh ste? Takšen zafukan, pokvarjen človek ste! Jaz ne razumem tega. Ne grem se več. Ne zmorem več, ne morem več ...

Fant brčne košarkarsko žogo, da zleti nekam v ozadje, potem se sesede na svojo potovalko.

Dekle stoji zraven. Gleda Sivolasega gospoda. Gleda Fanta.

Vsi molčijo nekaj časa.

SIVOLASI GOSPOD: Kozarec vode?

Fant prikima, ne da bi pogledal Sivolasega gospoda.

Dekle odhiti po vodo.

SIVOLASI GOSPOD: Prizor iz Čakajoč na Godota. Lucky sedi na svojem kovčku. Zapomni si to situacijo. Zapomni si to emocionalno stanje. Občutek eksistenčnega brezna, iz katerega se izvije znameniti Luckyjev monolog. Upam da boš nekoč igral Luckyja, ki v svojem kovčku prenaša pesek.

FANT: Ne nehate in ne nehate.

SIVOLASI GOSPOD: Samo to obstaja.

FANT: Celo mojo resnično prizadetost ste zmanipulirali. *Kozarec vode? Fant je padel ven, ni normalen, živčni zlom ... Revček, ne ve, kaj govori. Zato mu lahko vse odpustimo. Revežu bolnemu. Je tako?*

Sivolasi gospod se nasmehne. Ne reče nič.

Dekle prinese kozarec vode.

Fant ga spiše na dušek.

Kozarec vrne Dekletu.

Pogleda jo.

FANT: Hvala.

DEKLE: Je že v redu.

FANT: Ker si na moji strani.

DEKLE: Samo produkcije ne bi rada odpovedala.

Fant se grenko nasmehne.

FANT: Samo zato?

Dekle skomigne.

Gledajo se.

Molčijo.

Molčijo.

SIVOLASI GOSPOD: Vse, kar si rekel, si rekel prav.

FANT: Ne ga srat!

SIVOLASI GOSPOD: Živimo v groznem svetu. V svetu neprestane manipulacije. Ceneje, še ceneje, najceneje, nabiranje točk, novice, kdo bo prej in kdo bo koga, škandali, sprenevedanje, pa spet razprodaje, parlament, nastopaštvo, slabo, boljše, najslabše, stand up komedije, velika znižanja, poneumljanje, še večja zloraba, laž na laž ...

FANT: Ni treba več. Sva razumela.

SIVOLASI GOSPOD: In pristajamo na to. Na neprestano zlorabo. Laž se nam ne zdi več narobe. Laž v službi, doma, na cesti, v parlamentu, na sodišču ... *Kadar je laž prepričljiva, lahko postane resnica.* Tako nas skušajo prepričati politiki. Vendar ...

Fant Dekletu ironično.

FANT: Pazi zdaj! Zdaj bo sledilo najvažnejše! Poanta učne ure!

SIVOLASI GOSPOD: Vendar ... to se lahko zgodi samo v umetnosti. Nikjer drugje.

Dekle in Fant molčita.

Sivolasi gospod molči.

Gledajo se.

SIVOLASI GOSPOD: Samo v umetnosti lahko laž postane resnica. Na ulici so laži vedno samo umazane laži. Nič drugega. Na gledališkem odru pa so igrane solze znosne, igrana žalost lepa, igrano trpljenje katarza. Rad bi vama povedal, da imamo srečo, da lahko živimo v svetu *lepe laži*. Gledališče je edini znosen prostor v neznosnem svetu.

Fant in Dekle molčita.

Gledajo se.

Gledajo se.

SIVOLASI GOSPOD: In res je. Nič sem. Brez vaju sem nič. Mrtev. Zaprašen. Pozabljen. Prisesal sem se na vajino mladost. Vsi, ki se delamo, da vam podarjamo svoje dolgoletne izkušnje, se v resnici samo hranimo z vašo mladostjo. In tudi vidva se bosta. Nekoč. Zelo kmalu. Ker čas v gledališču teče hitreje kot v življenju.

Fant in Dekle molčita.

Gledajo se.

Gledajo se.

SIVOLASI GOSPOD: In še nekaj. Talent ni vse. Veliko je talentiranih, zelo malo pa je iskrenih. Tistih, ki so iskreni do sebe, ki se kar naprej sprašujejo, ki odpirajo najbolj zaklenjene sobe svoje duše in nam nesebično odkrivajo svoje skrivnosti, samo tisti so v umetnosti lahko zares resnični ... V resnici sem vama hotel pomagati samo najti ključ do teh soban. To je vse.

Fant in Dekle molčita.

Gledajo se.

Gledajo se.

SIVOLASI GOSPOD: Samo še to bi vama rad povedal ...

Fant Dekletu.

FANT: Ne neha in ne neha.

SIVOLASI GOSPOD: Prisegam, da še nikoli v svoji umetniški in pedagoški karieri ...

FANT: Blefirate!

SIVOLASI GOSPOD: Prisegam ...

FANT: Spet ena nova iz vašega bogatega repertoarja manipulacij!

SIVOLASI GOSPOD: Prisegam na edino, kar imam v življenju ...

Fant in Dekle molčita.

Gledajo se.

Sivolasemu gospodu se naberejo solze v očeh.

SIVOLASI GOSPOD: Prisegam na življenje svoje hčerke!

Fant in Dekle molčita.

Gledajo se.

Gledajo se.

SIVOLASI GOSPOD: Prisegam ..., da še nikoli v svoji umetniški in pedagoški karieri nisem imel tako talentiranih študentov, kot sta vidva.

Fant in Dekle molčita.

Gledajo se.

SIVOLASI GOSPOD: Z vama se bo začela nova umetnost. Premaknila bosta svet. In ga spet uravnala nazaj v pravi tir. Imata priložnost, da lahko življenje preživita v najlepšem svetu od vseh mogočih svetov. Ne zavržita je! Zdaj pa veselo na delo! Produkcija čez pol ure. Akcija!

Sivolasi gospod odide.

Fant in Dekle gledata za njim.

Fant in Dekle gledata za njim.

FANT: Pa sploh ima hčerko?

Dekle odkima.

DEKLE: Nikogar nima. Še psa ne.

Fant in Dekle molčita.

FANT: Spet naju je nategnil.

Fant in Dekle molčita.

Fant in Dekle gledata za njim.

FANT: Ampak dobil bo svoje. Kdor vse življenje laže, v laži umre.

DEKLE: Si pameten!

FANT: To me je naučil.

Fant in Dekle molčita.

Potem se zazreta drug v drugega.

Gledata se.

FANT: Pa zdaj?

DEKLE: Jaz čakam. Sedim. Pletem nogavice za tvoja zborovanja. Ti prideš.
In rečeš ...

FANT: Da te imam rad.

Dekle se nasmehne.

Fant se nasmehne.

Gledata se.

Gledata se.

Potem skupaj odideta.

Prostor je prazen.

Kar nekaj časa.

Kot da je že konec.

Konec je.